

ศิลปะการจัดวางเทคนิคเครื่องเคลือบดินเผาความอิสระของสิ่งมีชีวิตจากท้องทะเล
หลังโควิด 19

The Art Installation of Ceramics Technique: A Freedom of Sea
Creatures after COVID-19

โอภาส นุชนิยม

ได้รับทุนสนับสนุนงานวิจัยจากงบประมาณแผ่นดิน
ประจำปีงบประมาณ 2564
ลิขสิทธิ์สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

บทคัดย่อ

ในสภาวะที่โรคโควิด 19 ระบาดอย่างหนักในช่วงที่ผ่านมาส่งผลกระทบต่อมนุษย์ทั้งทางตรงและทางอ้อม จนมีการสร้างมาตรการป้องกันตัวเองด้วยวิธีการกักตัวอยู่ในพื้นที่จำกัด เพื่อความปลอดภัยและเป็นการควบคุมการแพร่กระจายของเชื้อโรค ขณะที่มนุษย์ป้องกันตัวเองตัวด้วยการกักตัว ในทางกลับกันทำให้ฝูงสัตว์หลายชนิดได้ใช้ชีวิตอย่างอิสระ เสรี ขาดการลบกวนของมนุษย์ จนมีการเพิ่มจำนวนมากขึ้นเพียงแค่ระยะเวลาไม่นาน สังเกตจากการออกมาเผยโฉมให้เห็นบ่อยครั้ง โดยเฉพาะปลาฉลามหูดำและวาฬเพชฌฆาตดำสัตว์หายากแห่งท้องทะเลไทย

ผู้เขียนจึงเกิดแนวคิดที่อย่างนำเสนอความสมบูรณ์ของสัตว์ในธรรมชาติหลังโควิด 19 จึงได้นำเสนอโดยใช้ปลาฉลามหูดำและวาฬเพชฌฆาตดำเป็นสื่อเพื่อสะท้อนถึงความสมบูรณ์ ปลอดภัยและกระตุ้นให้เห็นถึงคุณค่าที่ควรอนุรักษ์จำนวนของสัตว์ในธรรมชาติ จึงได้ใช้เทคนิคเครื่องเคลือบดินเผาในการสร้างชิ้นงานรูปแบบปลาทั้ง 2 ชนิด ด้วยการลดทอนรายละเอียดของรูปร่างและรูปทรงลงเพื่อให้เกิดความรู้สึกผ่อนคลายเรียบง่าย ทั้งนี้ตัวปลาแต่ละตัวจะมีจังหวะของเส้นโค้งที่อ่อนช้อย ก่อนนำไปสู่ขั้นตอนการเคลือบสีขาวในชิ้นงานเพราะสีขาวเป็นสีที่สื่อถึงความเบาสบาย จากนั้นนำมาจัดวางในรูปแบบศิลปะการจัดวางโดยใช้เส้นโครงสร้างใหญ่ที่โค้ง ซึ่งจะส่งผลต่อความรู้สึกที่เคลื่อนไหวไปมาอย่างอิสระ สิ่งที่ต้องการให้ทุกคนได้ตระหนักถึงความสำคัญของสัตว์ในธรรมชาติ จึงได้เพิ่มปริมาณชิ้นงานให้มีจำนวนมากขึ้นเพื่อเป็นการแสดงออกทางสัญลักษณ์

คำสำคัญ : ศิลปะการจัดวาง , โควิด 19, ปลาฉลามหูดำ, วาฬเพชฌฆาตดำ

ABSTRACT

In the circumstance that Covid-19 is severely spreading recently, it directly and indirectly affects human beings. There has been a protective measure of quarantine for safety and to control spreading of the disease. While human beings protect themselves by quarantine, animals, on the other hand, live freely with no disturbance from human beings and their number increases in such short period of time. This can be observed by frequent sighting especially Blacktip reef shark and false killer whale which are rare creature in the seas.

Therefore, the author wishes to present the abundance of wildlife in the nature after Covid-19 by using Blacktip reef shark and false killer whale as media to reflect independence, safety and this would urge the realization of the preservable value of the amount of wildlife in the nature. The porcelain technique was used in creating the workpieces of these 2 fish by reducing the details of the figure and shape in order to create the feeling of relaxation and smoothness. Each fish has its own graceful sliding curve. Then they would be the step of white coating to the work because white can indicate lightness and they would be arranged in the arrangement art by using a large curve influencing the feeling of independent movement. In order to make everyone realize the importance of wildlife, there have been more work pieces serving as symbolic expression.

Keywords : Installation, covid-19, Blacktip reef shark, false killer whale

กิตติกรรมประกาศ

งานสร้างสรรค์ภายใต้ชื่อ ศิลปะการจัดวางเทคนิคเครื่องเคลือบดินเผาความอิสระของสิ่งมีชีวิตจาก
ท้องทะเลหลังโควิด 19 สำเร็จบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ผู้วิจัยกำหนดลงได้ เพราะได้รับการช่วยเหลือจากองค์กร
และบุคลากรหลายภาคส่วนที่เล็งเห็นคุณค่าความสำคัญของการทำวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณผู้สนับสนุนดังนี้

- สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ที่จัดสรรงบประมาณสนับสนุนการทำวิจัยในครั้งนี้
- คณะกรรมการทุกท่านที่ร่วมพิจารณาสนับสนุนทุนวิจัยในครั้งนี้
- อาจารย์ที่ปรึกษาอาจารย์วศินบุรี สุพานิชวรภาชน์
- คณาจารย์ทุกท่านในคณะศิลปวิจิตร
- เจ้าหน้าที่ฝ่ายวิจัยและนวัตกรรมการสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์
- เจ้าหน้าที่คณะศิลปวิจิตรทุกท่านที่ช่วยดำเนินการโครงการวิจัยครั้งนี้
- วารสารศิลปปริทัศน์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
- นักศึกษาจากสาขาวิชาเครื่องเคลือบดินเผาที่ช่วยเหลืองานในการทำวิจัยครั้งนี้
- สาขาวิชาเครื่องเคลือบดินเผา คณะศิลปวิจิตร ที่เอื้อเฟื้อเรื่องวัสดุอุปกรณ์และสถานที่

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อ	ข
ABSTRACT	ค
กิตติกรรมประกาศ	ฅ
สารบัญ	ง
สารบัญภาพ	ฉ

บทที่

1. บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของการสร้างสรรค์	1
วัตถุประสงค์ของการสร้างสรรค์.....	3
คำถามในการสร้างสรรค์.....	3
นิยามคำศัพท์ที่ใช้ในการสร้างสรรค์.....	3
กรอบแนวคิดที่ใช้ในการสร้างสรรค์.....	3
ขอบเขตในการสร้างสรรค์.....	4
ระเบียบวิธีการสร้างสรรค์.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
ข้อมูลทางวิชาการบทความ.....	5
ข้อมูลผลงานศิลปินที่ทำงานเกี่ยวกับ Installation art.....	8
วรรณกรรมงานสร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้อง.....	10
3. วิธีดำเนินการวิจัย	
วาทพหุขนาดดำ.....	12
แบบร่างวาทพหุขนาดดำ ระยะที่ 1.....	13
แบบร่างวาทพหุขนาดดำ ระยะที่ 2.....	14
แบบร่าง 3 มิติ วาทพหุขนาดดำ ระยะที่ 1.....	15
แบบร่าง 3 มิติ วาทพหุขนาดดำ ระยะที่ 2.....	16
แบบร่าง 3 มิติ วาทพหุขนาดดำ ระยะที่ 3.....	17
แบบร่าง 3 มิติ วาทพหุขนาดดำ ระยะที่ 4.....	18

ปลาฉลามหูดำ.....	21
แบบร่างปลาฉลามหูดำระยะที่ 1.....	22
แบบร่างปลาฉลามหูดำระยะที่ 2.....	23
แบบร่าง 3 มิติ ปลาฉลามหูดำ ระยะที่ 1.....	24
แบบร่าง 3 มิติ ปลาฉลามหูดำ ระยะที่ 2.....	25
แบบร่าง 3 มิติ ปลาฉลามหูดำ ระยะที่ 3.....	26
แบบร่าง 3 มิติ ปลาฉลามหูดำ ระยะที่ 4.....	27
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
การวิเคราะห์โครงสร้างชุดปลาฉลามหูดำ.....	42
การวิเคราะห์ทางทัศนธาตุชุดปลาฉลามหูดำ.....	44
การวิเคราะห์โครงสร้างชุดวาฬเพชฌฆาตดำ.....	46
การวิเคราะห์ทางทัศนธาตุชุดวาฬเพชฌฆาตดำ.....	48
5. สรุปและข้อเสนอแนะ	
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งนี้.....	50
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป.....	51
บรรณานุกรม.....	52
ภาคผนวก.....	53
ภาคผนวก ก	54
ภาคผนวก ข	60
ประวัติผู้วิจัย.....	69

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1. ฟุ้งฉลามหูดำและฝูงวาฬเพชฌฆาต	1
2. ฟุ้งฉลามหูดำ.....	2
3. Field of Light.....	8
4. ป่าแห่งแสงสะท้อน.....	9
5. รื่นรมย์สำราญ.....	10
6. วาฬเพชฌฆาตดำลักษณะเส้นโครงสร้างที่มีความโค้งเป็นจังหวะ.....	12
7. แบบร่างวาฬเพชฌฆาตดำ ระยะที่ 1.....	13
8. แบบร่างวาฬเพชฌฆาตดำ ระยะที่ 2.....	14
9. แบบร่าง 3 มิติ วาฬเพชฌฆาตดำ ระยะที่ 1.....	15
10. แบบร่าง 3 มิติ วาฬเพชฌฆาตดำ ระยะที่ 2 และแบบโครงสร้างของชิ้นงาน.	16
11. แบบร่าง 3 มิติ วาฬเพชฌฆาตดำ ระยะที่ 3 และแบบโครงสร้างของชิ้นงาน	17
12. แบบร่าง 3 มิติ วาฬเพชฌฆาตดำ ระยะที่ 4 และแบบโครงสร้างของชิ้นงาน	18
13. ขยายแบบ 3 มิติ วาฬเพชฌฆาตดำ.....	19
14. วาฬเพชฌฆาตดำก่อนนำไปถอดพิมพ์หุบ.....	20
15. ลักษณะเส้นโครงสร้างปลาฉลามหูดำ.....	21
16. แบบร่างปลาฉลามหูดำ ระยะที่ 1.....	22
17. แบบร่างปลาฉลามหูดำ ระยะที่ 2.....	23
18. แบบร่าง 3 มิติ ปลาฉลามหูดำ ระยะที่ 1.....	24
19. แบบร่าง 3 มิติ ปลาฉลามหูดำ ระยะที่ 2.....	25
20. แบบร่าง 3 มิติ ปลาฉลามหูดำ ระยะที่ 3.....	26
21. แบบร่าง 3 มิติ ปลาฉลามหูดำ ระยะที่ 4.....	27
22. แบบขยาย 3 มิติ ปลาฉลามหูดำ.....	28
23. ปลาฉลามหูดำก่อนนำไปถอดพิมพ์หุบ.....	29
24. การแบ่งส่วนเพื่อกันแม่พิมพ์.....	30
25. การทำพิมพ์หุบ.....	31
26. ตกแต่งพิมพ์หุบเพื่อเตรียมหล่อต้นแบบปูนพลาสเตอร์.....	32
27. การผสมปูนเพื่อเทลงแม่พิมพ์หุบใช้ในการทำต้นแบบ.....	33
28. แม่พิมพ์สำเร็จก่อนนำไปหล่อน้ำดิน.....	34
29. ชิ้นงานที่หล่อจากน้ำดิน.....	35

สารบัญภาพ(ต่อ)

ภาพที่

หน้า

30	เขตทำความสะอาดชิ้นงานก่อนนำไปเผาอุณหภูมิที่ 800 องศาเซลเซียส	36
31	ตัดตกแต่งชิ้นงานก่อนนำไปชุบเคลือบ.....	37
32	วิธีการเทราดลงบนชิ้นงาน.....	38
33	เผาที่อุณหภูมิ 1200 องศาเซลเซียส.....	39
34	ผลงานสำเร็จชุดปลาลามหูด้า.....	40
35	ผลงานจัดวางประกอบแสงและเสียงชุดปลาลามหูด้า.....	41
36	ผลงานจัดวางชุดปลาลามหูด้า.....	42
37	การวิเคราะห์โครงสร้างชุดปลาลามหูด้า.....	43
38	ผลงานสำเร็จชุดวาวเพชฌฆาตดำ.....	45
39	ผลงานจัดวางชุดวาวเพชฌฆาตดำ.....	46
40	การวิเคราะห์โครงสร้างชุดวาวเพชฌฆาตดำ.....	47

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของการสร้างสรรค์

ในช่วงของสภาวะโรคระบาดโควิด 19 สร้างความเสียหายให้กับมวลมนุษยชาติอย่างรุนแรงที่สุด ความเสียหายได้ขยายวงกว้างต่อประชากรทั่วโลก มีการติดเชื้อตลอดจนการเสียชีวิต สิ่งที่เกี่ยวข้องกับปัญหาในเวลานี้ คือ การป้องกันตนเองด้วยวิธีอยู่กับที่ กักตัวในสถานที่พักและหยุดหรืองดการออกไปทำกิจกรรมในที่ชุมชนคนหมู่มาก มาตรการนี้ถูกนำมาใช้เพื่อปกป้องและควบคุมการเผยแพร่เชื้อในหมู่มนุษย์

ทางกลับกันการที่มนุษย์ได้สร้างมาตรการการกักตัวทำให้เกิดการฟื้นตัวของสรรพชีวิตในธรรมชาติ ดังจะเห็นได้จากการนำเสนอข่าวทางทีวี ที่มีฝูงปลาฉลามออกมาแหวกว่ายอย่างอิสระในเขตนํ้าตื้น ช้างป่าเดินเรียงแถวกันหลายสิบตัว พบทั้งสัตว์ป่าสงวนและสัตว์ป่าคุ้มครอง

โควิด-19 กับความสมบูรณ์ของชีวิตท้องทะเลไทย สัตว์น้ำ-ปะการังอวดโฉมงดงาม ประเทศไทยเป็นอีกหนึ่งประเทศที่มีการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 แต่ด้วยมาตรการที่เข้มงวดของรัฐบาลประกอบกับคนส่วนใหญ่ในชาติให้ความร่วมมือ ทำให้สามารถควบคุมการแพร่ระบาดของโรคได้ในระดับหนึ่ง สังเกตจากยอดตัวเลขผู้ติดเชื้อและ

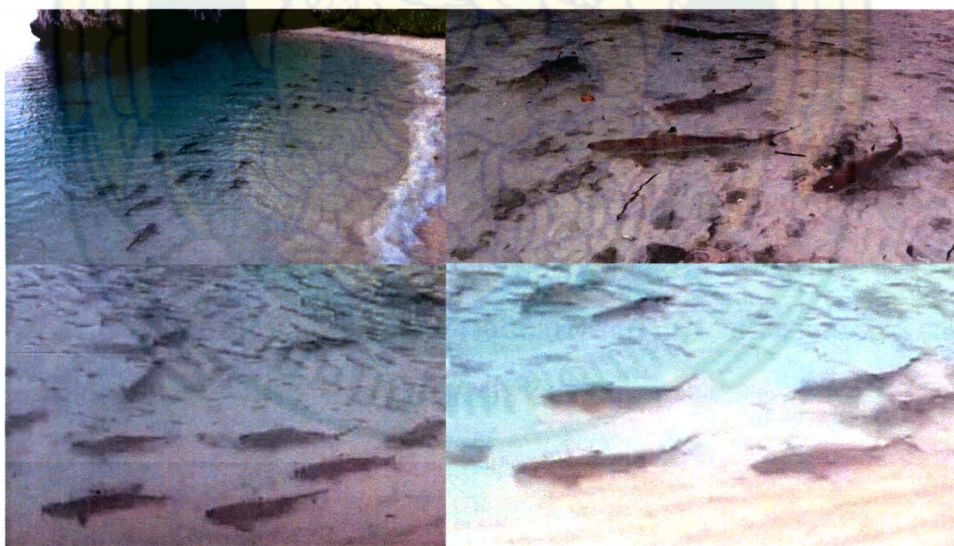
ภาพที่ 1 : ฝูงฉลามหูดำและฝูงวาฬเพชฌฆาต

ที่มา : <https://www.thairath.co.th/news/local/south/1845844>

เสียชีวิตมีแนวโน้มลดลงอย่างเห็นได้ชัดแม้สถานการณ์วิกฤตินี้จะมีแต่สิ่งเลวร้ายเกิดขึ้นกับมวลมนุษยชาติ แต่ในอีกด้านหนึ่งกลับส่งผลดีต่อธรรมชาติของโลก เพราะที่ผ่านมามนุษย์ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ

อย่างฟุ่มเฟือย ในการแสวงหาประโยชน์ให้ตัวเองมายาวนาน จนสภาพธรรมชาติได้รับผลกระทบอย่างรุนแรง เสื่อมสภาพเสียหายไปจนยากจะฟื้นฟู ทรัพยากรเหล่านี้ถูกใช้ไปกับกิจกรรมการท่องเที่ยว ซึ่งผลกระทบที่เกิดขึ้นนอกจากทรัพยากรธรรมชาติจะถูกทำลายไปแล้ว ยังส่งผลกระทบไปถึงถิ่นที่อยู่อาศัยของบรรดาสัตว์ทั้งบนบกและในทะเล จนแหล่งท่องเที่ยวสำคัญของประเทศแทบจะไม่ปรากฏภาพของสัตว์ป่าตามธรรมชาติให้เห็น เพราะถูกบุกรุกคุกคามแย่งชิงพื้นที่อยู่อาศัยจากน้ำมือมนุษย์มานานมาก

เมื่อเกิดวิกฤติต่อผู้คน กิจกรรมต่างๆถูก “ล็อกดาวน์” รวมไปถึงกิจกรรมการท่องเที่ยว เริ่มปรากฏการณ์พื้นตัวของธรรมชาติในหลายๆพื้นที่โดยเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล ซึ่งไม่ถูกรบกวนจากมนุษย์ทะเลทุกแห่งสงบเงียบไร้ผู้คน กลายเป็นช่วงเวลาพิเศษของเหล่าสัตว์หายากกลับมาปรากฏให้เราได้เห็นในหลายๆพื้นที่ของประเทศไทยโดยเฉพาะทะเลในภาคใต้ ภาพสัตว์ทะเลต่างๆ ที่ถูกเผยแพร่จากเจ้าหน้าที่หน่วยงานอนุรักษ์ แสดงให้เห็นว่าเมื่อธรรมชาติไม่ถูกรบกวน จะทำให้เราได้เห็นถึงความอุดมสมบูรณ์ของท้องทะเลไทยเหล่าสัตว์ทะเลหายาก อาทิ พะยูน โลมา เต่าทะเล หรือแม้แต่ วาฬ สายพันธุ์ต่างๆ ปรากฏโฉมออกมาให้เห็นชนิดที่ผู้คนต้องตะลึงทะเลอันดามัน ด้าน จ.ตรัง และกระบี่ปรากฏ ผึ้งพะยูน เกือบ 20 ตัว โผล่ว่ายน้ำรวมฝูงกันออกหากินใกล้เกาะลิบง อ.กันตัง จ.ตรัง หรือ ผึ้งวาฬเพชฌฆาตดำ มากกว่า 30 ตัว โผล่ขึ้นมาเล่นน้ำใกล้เกาะรอกฝูงฉลามวาฬ จำนวนมาก ในเขตอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะลันตา และ ผึ้งฉลามหูดำ ฝูงใหญ่มากกว่า 10 ตัว ที่ออกหากินใกล้บริเวณชายฝั่งแถวหมู่เกาะพีพี และเกาะห้อง จ.กระบี่ ข้อมูลจาก <https://www.thairath.co.th/news/local/south/1845844>

ภาพที่ 2 : ผึ้งฉลามหูดำ

ที่มา : https://www.matichon.co.th/region/news_1580703

ผู้วิจัยได้เห็นความงดงามในช่วงระหว่างวิกฤติโควิด 19 ที่ส่งผลต่อความสมดุลในธรรมชาติ นี่สังเกตได้จากฝูงปลาฉลามหูดำ วาฬเพชฌฆาตดำจำนวนเพิ่มมากขึ้นที่ออกมาอวดโฉมจากแหล่งหลบซ่อน ว่ายน้ำอย่างอิสระและรับรู้ถึงความปลอดภัย นั่นแสดงให้เห็นว่าธรรมชาติกำลังฟื้นฟูระบบนิเวศขึ้นใหม่ให้มีความสมดุลซึ่ง

กันและกัน ผู้วิจัยจึงเกิดแนวคิดในการสร้างสรรค์ผลงานในรูปแบบศิลปะการจัดวางเทคนิคเครื่องเคลือบดินเผา เพื่อถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกในความอิสระและความปลอดภัยของฝูงปลาฉลามหูดำ วาฬเพชฌฆาตดำ ซีวิต จากท้องทะเลช่วงระหว่างโควิด 19 โดยการนำรูปทรงของปลาฉลามหูดำและวาฬเพชฌฆาตดำ นำมาลดทอนรูปทรงให้เรียบง่าย ตัวชิ้นงานจะใช้เคลือบสีขาว ซึ่งทำให้เกิดความรู้สึกบริสุทธิ์ สะอาด วิธีการจัดวางจะเลือกใช้จังหวะทิศทางของชิ้นงานมีการเชื่อมโยงด้วยเส้นโค้ง ทำให้เกิดความรู้สึกถึงการเคลื่อนไหวอย่างอิสระ

วัตถุประสงค์ของการสร้างสรรค์

1. เพื่อต้องการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะการจัดวางด้วยเทคนิคเครื่องเคลือบดินเผาจากแนวคิด เรื่อง ความอิสระของสิ่งมีชีวิตจากท้องทะเลหลังโควิด 19
2. เพื่อต้องการกระตุ้นหรือสร้างแรงบันดาลใจต่อสังคมให้ตระหนักถึงการอนุรักษ์ธรรมชาติเพิ่มขึ้น

คำถามในการสร้างสรรค์

ความสมบูรณ์ของสิ่งมีชีวิตจากท้องทะเลหลังโควิด 19 จะสร้างสรรค์ผลงานในรูปแบบศิลปะการจัดวางเทคนิคเครื่องเคลือบดินเผาได้อย่างไร

นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการสร้างสรรค์

ความสมบูรณ์ของสิ่งมีชีวิตจากท้องทะเลในช่วงระหว่างโควิด 19 คือ ความสมบูรณ์ทางธรรมชาติที่เกิดขึ้นหลังเกิดวิกฤตโควิด 19

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการสร้างสรรค์

ช่วงการเกิดสภาวะโรคระบาดโควิด 19 ในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา ส่งผลกระทบทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจของประชากรมนุษย์ทั่วโลก จึงเกิดแนวทางการป้องกันตนเอง ไม่ว่าจะเป็นการกักตัวในสถานที่พักและไม่ออกไปในที่ชุมชนคนหมู่มาก การใช้ผ้าปิดปากตลอดจนการใช้แอลกอฮอล์เพื่อฆ่าเชื้อโรค ในขณะที่มนุษย์กำลังกักตัวเองในที่มั่น ธรรมชาติได้ฟื้นฟูระบบนิเวศใหม่การเพิ่มจำนวนของสัตว์และพันธุ์พืช ซึ่งเห็นได้จากแหล่งข่าวทั่วไป โดยเฉพาะสัตว์ทะเล ได้แก่ ปลาฉลามหูดำและวาฬเพชฌฆาตดำ ซึ่งเป็นสัตว์หายากแต่กลับออกมาแหวกว่ายอย่างอิสระและความปลอดภัยในน้ำทะเลที่ใสสะอาด เพราะไม่โดนลอบกวนจากมนุษย์ไม่ว่าจะเป็นขยะและมลพิษ

ผู้วิจัยจึงได้นำเรื่องราวเหล่านี้มาวิเคราะห์และสร้างสรรค์เป็นผลงานเครื่องเคลือบดินเผาในรูปแบบศิลปะการจัดวาง โดยนำรูปทรงของปลาฉลามหูดำ และวาฬเพชฌฆาตดำมาเป็นแบบในการทำงาน ลักษณะของชิ้นงานจะใช้วิธีการลดทอนรูปทรงให้เรียบ แต่ยังคงการรับรู้ได้ว่าเป็นลักษณะของปลาฉลามหูดำและวาฬเพชฌฆาตดำ เพื่อต้องการส่งผลทางด้านอารมณ์ความรู้สึกถึงความอิสระและความอุดมสมบูรณ์

ขอบเขตในการสร้างสรรค์

ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตผลงานจำนวน 2 ชุด ดังนี้

ชุดที่ 1 ชุดปลาฉลามหูดำ วิธีการสร้างสรรค์ผลงานเครื่องเคลือบดินเผาในรูปแบบศิลปะการจัดวาง โดยกำหนดลักษณะรูปร่างของปลาฉลามหูดำ ในอิริยาบถท่าทางการแหวกว่ายน้ำทะเลที่อิสระ ขนาดของตัวปลาแต่ละตัวประมาณ 20-30 เซนติเมตร เมื่อนำมาจัดวางโดยใช้วิธีการแขวนด้วยลวดสลิง จะมีขนาดประมาณ ไม่น้อยกว่า 2 เมตร จำนวน 1 ชุด

วัสดุที่นำมาใช้เป็นดินสโตนแวร์ เคลือบสีขาวทึบ เทคนิคการขึ้นรูปแบบหล่อน้ำดิน เเผาเคลือบที่ อุณหภูมิ 1200 องศาเซลเซียสและใช้เครื่องโปรเจ็คเตอร์ ฉายรูปบรรยากาศน้ำทะเลลงบนชิ้นงาน

ชุดที่ 2 ชุดวาฬเพชฌฆาตดำ วิธีการสร้างสรรค์ผลงานเครื่องเคลือบดินเผาในรูปแบบศิลปะการจัดวาง โดยกำหนดลักษณะรูปร่างของวาฬเพชฌฆาตดำ ในอิริยาบถท่าทางการแหวกว่ายน้ำทะเลที่อิสระ ขนาดของ ตัวปลาแต่ละตัวประมาณ 30 เซนติเมตร เมื่อนำมาจัดวางจะมีขนาดประมาณไม่น้อยกว่า 2 เมตร จำนวน 1 ชุดและใช้เครื่องโปรเจ็คเตอร์ ฉายรูปบรรยากาศน้ำทะเลลงบนชิ้นงาน

วัสดุที่นำมาใช้เป็นดินสโตนแวร์ เคลือบสีขาวทึบ เทคนิคการขึ้นรูปแบบหล่อน้ำดิน เเผาเคลือบที่ อุณหภูมิ 1200 องศาเซลเซียส

ระเบียบวิธีวิจัย / การสร้างสรรค์

1. ศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากการวิจัยของผู้วิจัยท่านอื่นและศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต
2. ร่างแบบ 2 มิติ โดยคำนึงถึงอิสระของฝูงปลาฉลามหูดำและวาฬเพชฌฆาตดำแล้ว นำมาพัฒนารูปแบบก่อนสร้างสรรค์ผลงานในรูปแบบศิลปะการจัดวางเทคนิคเครื่องเคลือบดินเผา
3. ขยายขนาดชิ้นงานถอดพิมพ์เพื่อใช้หล่อชิ้นงานให้ได้จำนวนตามที่ต้องการ
4. นำไปเผา อุณหภูมิที่ 800 องศาเซลเซียส
5. นำมาชุบเคลือบสีขาวเผาที่อุณหภูมิ 1200 องศาเซลเซียส
6. นำมาจัดวางรูปแบบศิลปะการจัดวางเทคนิคเครื่องเคลือบดินเผา
7. สรุปผลการวิจัยเป็นเอกสารการวิจัยพร้อมตัวอย่างชิ้นงาน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ผลงานสร้างสรรค์ศิลปะการจัดวางด้วยเทคนิคเครื่องเคลือบดินเผาภายใต้แนวคิด ความอิสระของสิ่งมีชีวิตจากท้องทะเลหลังโควิด 19
2. ได้กระตุ้นหรือสร้างแรงบันดาลใจต่อสังคมให้ตระหนักถึงการอนุรักษ์ธรรมชาติเพิ่มมากขึ้น

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการทำงานวิจัยสร้างสรรค์ครั้งนี้ได้สืบค้นข้อมูลจากบทความที่เกี่ยวกับศิลปะการจัดวางเพื่อนำมาศึกษาเรียนรู้ ทดลองหารูปแบบเพื่อหาทิศทางที่ผู้วิจัยสนใจและต้องการนำเสนอในหลักการและรูปแบบวิธีการ โดยได้ทำการจัดหมวดหมู่ดังนี้

1. ข้อมูลทางวิชาการบทความ
2. ข้อมูลผลงานศิลปินที่ทำงานเกี่ยวกับ Installation art

➤ ข้อมูลทางวิชาการบทความ

บทความจากสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล(depa) โดยนางวนิดา บุญภิรักษ์ ฝ่ายนโยบายและยุทธศาสตร์ เรื่องธรรมชาติที่ยั่งยืนหลังยุคโควิด-19

การแพร่ระบาดของ “COVID-19” ส่งผลกระทบอย่างมากต่อเศรษฐกิจและสังคม การดำรงชีวิตและสิ่งแวดล้อม การดำรงชีวิตในอนาคตนอกจากจะต้องเผชิญกับสภาพเศรษฐกิจที่ถดถอย ยังต้องต้องเรียนรู้ที่จะ “อยู่” ด้วยความระมัดระวัง ทั้งจากโรคอุบัติใหม่ในอนาคต ภัยพิบัติ และวิกฤตการณ์ทางธรรมชาติอื่น ๆ ที่มีแนวโน้มทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น ปัจจัยสำคัญส่วนหนึ่งเกิดขึ้นจากการกระทำของมนุษย์ อาทิ โรงงานอุตสาหกรรม ทำให้ปริมาณก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์เพิ่มขึ้นและสะสมจนเกิดปรากฏการณ์เรือนกระจก หรือภาวะโลกร้อน การตัดไม้ทำลายป่า ทำให้กลไกการดักก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ออกจากระบบบรรยากาศหมดไป การบุกรุกและใช้ประโยชน์ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งอย่างสิ้นเปลือง ขยะ และน้ำเสีย ทำให้สิ่งมีชีวิตในทะเลเกิดความผิดปกติ เกิดโรค และสูญพันธุ์

สำหรับประเทศไทย กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ได้เผยแพร่ข้อมูลว่ามีการพบเห็นพืชและสัตว์ป่า/สัตว์สงวนหลายชนิด เช่น อุทยานภูซาง จังหวัดพะเยา พบว่าพืชพันธุ์ไม้หายากกลับมาเจริญงอกงามอย่างรวดเร็ว สัตว์ป่าต่างๆ เช่น หมูป่า กระรอกบิน ผีเสื้อชนิดต่างๆ เลียงผา ปรากฏตัวให้เห็นได้บ่อยครั้ง โลมา วาฬ ปลาฉลามหูดำออกมาว่ายน้ำเป็นฝูงใหญ่ ปลาพะยูนกินหญ้าทะเลที่เจริญงอกงามนับสิบตัว เต่ามะเฟืองขึ้นมาวางไข่บนชายหาดมากที่สุดในรอบ 20 ปี ภาพเหล่านี้ทำให้เห็นว่าการสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19 ส่งผลกระทบเชิงบวกต่อสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ

สิ่งที่ควรตระหนักหลังจากสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคโควิด-19 เมื่อเริ่มมีการผ่อนคลายมาตรการล็อกดาวน์ สถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติเริ่มเปิดรับนักท่องเที่ยว โรงงานอุตสาหกรรมเข้าสู่กระบวนการผลิตอีกครั้ง ปริมาณขยะและขยะพลาสติกจะยังคงเพิ่มขึ้นต่อเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้บริโภคมาใช้แพลตฟอร์มออนไลน์มากขึ้น ธรรมชาติและระบบนิเวศจะมีความยั่งยืนและมีภูมิคุ้มกันในอนาคตได้อย่างไร ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีดิจิทัล หรือวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จะมีส่วนช่วยให้การใช้ทรัพยากรธรรมชาติมีประสิทธิภาพมากขึ้น การลดใช้พลังงาน และกำจัดขยะอย่างมีประสิทธิภาพได้มากน้อยแค่ไหน

ประเทศไทยมีแนวคิดในการนำเทคโนโลยีและดิจิทัลมาช่วยในการบริหารจัดการทรัพยากรและแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เริ่มจากการสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของการดูแลและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ทั้งป่าไม้ สัตว์ป่า สัตว์ทะเล และทรัพยากรทางทะเล การสร้างความเข้าใจถึงความเชื่อมโยง เกี่ยวข้องของการใช้ชีวิตประจำวันกับการดูแลและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติว่าเป็นเรื่องใกล้ตัวและสามารถสร้างผลกระทบได้มากมาย โดยการใช้สื่อออนไลน์และโซเชียลมีเดียต่างๆ ทั้งจากหน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ภาคเอกชน และภาคประชาชน เช่น สำนักอุทยานแห่งชาติกับการรณรงค์การท่องเที่ยววิถีใหม่, สสส. กับภารกิจมอบของขวัญให้โลก #Greenery Challenge, ลุงชาเลี้ยงกับขยะที่หายไป ให้ข้อมูลการกำจัดขยะ และการสร้างรายได้จากการบริหารจัดการขยะที่ดี และโครงการ "little big green" กิจกรรมเพื่อสิ่งแวดล้อมภายใต้แนวคิด "As Green As You Can" เป็นต้น

นอกจากนี้ในส่วนของการท่องเที่ยวยังได้มีการปรับรูปแบบการท่องเที่ยว โดยใช้แอปพลิเคชันมาช่วยในการลงทะเบียนเพื่อจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยว และแจ้งเตือนเมื่อมีนักท่องเที่ยวหนาแน่น เช่น กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช ได้ออกมาตรการการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ “New Normal National Park” เปิดให้จองตั๋วเที่ยวพื้นที่อุทยานแห่งชาติทั่วประเทศ 155 แห่ง ผ่านแอปพลิเคชัน “QueQ” เป็นต้น การท่องเที่ยวรูปแบบ virtual เช่น พิพิธภัณฑ์ online 360 องศา, reality game online เพื่อติดตามดูชีวิตสัตว์ป่าแบบ real time อาทิ กอลิธา/ชิมแพนซี และ The Internet of elephant มุลนิธิบอร์เนียวฟาวเดชั่น (อินโดนีเซีย) เป็นต้น ซึ่งจำเป็นต้องดำเนินการร่วมกับมาตรการอื่น ๆ เช่น การกำหนดช่วงเวลาปิดแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เพื่อให้ได้รับการฟื้นฟู การเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวเชิงคุณภาพ (Quality Tourism) การท่องเที่ยวสีเขียว (Green Tourism) ซึ่งเป็นการท่องเที่ยวแบบที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างคุ้มค่า เกิดการอนุรักษ์ทรัพยากรทางธรรมชาติและเกิดความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม การกำหนด checklist พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ให้รักษานิเวศ และธรรมชาติไม่ให้ถูกรบกวนมากเกินไป

จะเห็นได้ว่าสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคโควิด-19 เป็นทั้งวิกฤต และโอกาส ให้ได้ทบทวนสถานการณ์และพฤติกรรมที่ผ่านมา เป็นช่วงเวลาที่ดีที่สุดให้เห็นว่าธรรมชาติสามารถฟื้นตัวได้ หากเราให้เวลา และรู้จักปรับตัวเพื่ออยู่ร่วมกับธรรมชาติอย่างพึ่งพาอาศัย เป็น “วิถีชีวิตปกติใหม่” ที่คำนึงถึงภาวะแวดล้อมมากขึ้น เป็นโอกาสให้เกิดการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และดิจิทัล เพื่อแก้ปัญหาทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม อาทิ การปล่อยก๊าซเรือนกระจก การใช้พลังงาน/พลังงานทดแทน การกำจัดขยะและมลพิษต่าง ๆ การคัดค้านวัสดุทดแทน และโอกาสอื่นๆ อีกมากมาย

ธรรมชาติเป็นเรื่องของทุกคน เริ่มจากตัวเรา สังคมของเรา กับสิ่งง่ายๆ ในชีวิตประจำวัน เช่น ลดการใช้วัสดุ single use หลีกเลี่ยงทัศนคติการใช้ทรัพยากรอย่างรู้ค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด และเมื่อสิ่งง่ายๆ เหล่านี้กลายเป็น “วิถีชีวิตปกติใหม่” ในที่สุดเราก็จะสามารถใช้ชีวิตอยู่กับธรรมชาติได้อย่างยั่งยืน

โดยนางวนิดา บุญภิรักษ์ฝ่ายนโยบายและยุทธศาสตร์สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล

(สืบค้นเมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน 2563 <https://www.depa.or.th/th/article-view/nature-covid19>)

บทความจากสำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย เรื่อง Installation art

Installation หมายถึง ศิลปะจัดวางหรือศิลปะติดตั้ง Installation art หมายถึง ประเภทของงานศิลปะที่มีที่ติดตั้งเฉพาะจุด, เป็นงานสามมิติ สร้างสรรค์เพื่อที่จะแปรสภาพการรับรู้ของสิ่งแวดล้อม (perception of a space) แล้ว “ศิลปะจัดวาง” คืออะไร? โดยทั่วไปหมายถึงศิลปะที่วาดด้วยการนำวัสดุใดๆ ที่ผู้สร้างคัดเลือกนำมาติดตั้ง จัดวางภายในอาคาร ในห้องโถงซึ่งเป็นสิ่งก่อสร้าง ส่วนการติดตั้ง+จัดวางถ้าตั้งอยู่ภายนอกก็เป็นงานศิลปะจัดวางเหมือนกัน บางคนเรียกว่า “ศิลปะภูมิทัศน์” (Land art) การติดตั้ง+จัดวางทั้งภายในและภายนอกอาคารเป็นงานศิลปะที่ติดตั้งอย่างถาวรหรือเพียงชั่วคราวก็ได้ เช่น จัดวางในพิพิธภัณฑ์หอศิลป์ ในสวนชายหาด ได้ทั้งนั้น แต่ทั้งนี้หัวใจหลักของศิลปะการจัดวางคือแนวความคิดในบทเริ่มต้น แนวความคิดอาจเกิดขึ้นจากจินตนาการเพียวๆ อาจเกิดจากแรงกระเพื่อมทางสังคม อารมณ์ร่วมกับธรรมชาติ หรือผสมผสานทั้งหมดเข้าด้วยกัน เช่น การนำแนวความคิดระหว่างสังคมชนบทมาผสมผสานกับจินตนาการ เป็นต้น ส่วนใหญ่ในงานที่พบไม่ใช่งานเหมือนจริง แต่คลี่คลายหรือตัดทอนไปสู่งานในรูปแบบงานก้าวข้ามความจริง (นามธรรม) คนดูงานสามารถตีความหรือขยายความหมายด้วยการมองเห็น ไม่จำเป็นต้องฟังศิลปินอธิบาย แต่ถ้าได้ฟังแนวความคิดอาจเข้าใจมากขึ้น เห็นคล้อยมากขึ้น แต่ทั้งนี้ศิลปะจัดวางนั้นให้ออกาสผู้เสพงานตีความในทางกว้าง หมายความว่าคนหนึ่งคิดอย่างหนึ่ง อีกคนหนึ่งคิดอีกอย่างหนึ่ง อีกคนหนึ่งตีความอีกอย่างหนึ่ง ได้ทั้งนั้น เป็นงานศิลปะที่ให้อิสระทางความคิดมากเป็นพิเศษ และด้วยงาน Installation art เป็นงานศิลปะในเชิงความคิดอิสระ ดังนั้นการสร้างงานของศิลปินจึงกว้างมาก และอาจพูดได้ว่าการเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ในงานประเภนี้มีหลากหลายมากที่สุด ไม่ว่าจะเป็นโลหะ ไม้ ทราย ปูน คลื่น เสียง ล้วนนำมาสร้างเป็นงาน Installation art ได้ทั้งสิ้น และที่สนุกไปกว่านั้นคือสามารถเอาวัสดุหลายอย่างมารวมอยู่ด้วยกันได้ด้วย

(สืบค้นเมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2564)

<https://ocac.go.th/%E0%B8%9A%E0%B8%97%E0%B8%97%E0%B8%B5%E0%B9%88-18-installation-art/>

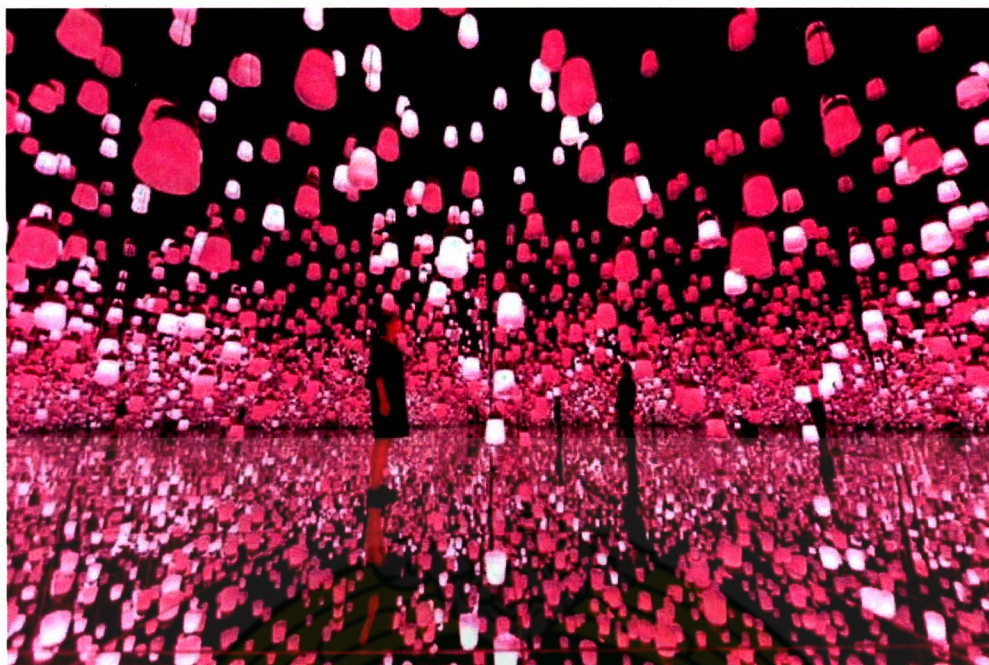
ข้อมูลผลงานศิลปินที่ทำงานเกี่ยวกับ Installation art

ภาพที่ 3 : Field of Light

ที่มา : <http://realmetro.com/amazing-installation-art-2019/>

ผลงาน Field of Light จัดแสดง ณ. Sensorio โดย Bruce Munro ศิลปินชาวบริติชที่รังสรรค์ผลงานศิลปะการจัดวางแสงสีมากกว่า 15 ปี โดยผลงานชิ้นนี้มีจุดหมายเพื่อแบ่งปันประสบการณ์ของมนุษย์ผ่านสายใยลูกกลมเรืองแสงที่เกิดจากหลอดไฟLED พลังงานแสงอาทิตย์ 60,000 ดวง โดยทุ่งดวงไฟนี้ตั้งอยู่ที่ Sensorio แคลิฟอร์เนีย ครอบคลุมพื้นที่ถึง 15 เอเคอร์ ซึ่งถือเป็นผลงานที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในปัจจุบัน

ภาพที่ 4 : ป่าแห่งแสงสะท้อน

ที่มา : <http://realmetro.com/amazing-installation-art-2019/>

ผลงาน ป่าแห่งแสงสะท้อน หรือ Forest of Resonating Lamps – One Stroke, Cherry Blossoms เป็นผลงานของ teamLab ทีมงานสตูดิโอศิลปะและเทคโนโลยีของญี่ปุ่น มีชื่อเสียงในการติดตั้งที่น่าทึ่งและการสำรวจความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์และโลกผ่านงานศิลปะ โดยหนึ่งในผลงานที่โดดเด่นที่สุดคือ Forest of Resonating Lamps เป็นผลงานอินเทอร์แอคทีฟที่ประกอบด้วยหลอดไฟแก้วนับพันหลอดที่จะส่องสว่างตามความเคลื่อนไหวของผู้เยี่ยมชม ซึ่งแสงสีจะเปลี่ยนไปตามฤดูกาลด้วยการหุ้มหลอดไฟด้วยผ้าไหมแบบดั้งเดิมของญี่ปุ่น โดยไฮไลต์จะอยู่ในฤดูใบไม้ผลิที่ดอกซากุระบานนั่นเอง

วรรณกรรมงานสร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้อง

ผลงาน รื่นรมย์สำราญ: การหาดุลยภาพของความหมายระหว่างประติมากรรม กับสิ่งแวดล้อม ของ สรไกร เรืองรุ่ง /สุชาติ เกาทอง เป็นผลงานที่ก่อให้เกิดแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์รูปทรงทางด้านประติมากรรม โดยจุดมุ่งเน้นและแนวความคิดของสรไกร เรืองรุ่ง และสุชาติ เกาทอง คือ การสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมที่มีความสัมพันธ์และมีประโยชน์ต่อพื้นที่ เป็นจุดประสงค์หลักของวิจัยสร้างสรรค์เรื่อง รื่นรมย์สำราญ: การหาดุลยภาพของความหมายระหว่าง ประติมากรรมกับสิ่งแวดล้อม ซึ่งนอกจากความสัมพันธ์ดังกล่าวยังตระหนักถึงสุนทรียภาพทางความงามที่มีต่อพื้นที่นั้นๆด้วยและเพื่อให้ได้มาซึ่งผลงานที่ตรงกับวัตถุประสงค์ของผู้สร้างสรรค์มากที่สุด

ภาพที่ 5 : รื่นรมย์สำราญ: การหาดุลยภาพของความหมายระหว่างประติมากรรมกับสิ่งแวดล้อม

ที่มา : <http://hs.pbru.ac.th/journal/wp-content/uploads/2018/09/2560-2-1.pdf>

ประติมากรรมกับสิ่งแวดล้อมเป็นการสร้างสรรค์ผลงานที่เน้นในเรื่องการใช้ประโยชน์จากที่ว่างสำหรับสาธารณชน ซึ่งมีความสำคัญต่อสังคมและการดำรงชีวิตของมนุษย์ เป็นอีกวิธีหนึ่งที่จะช่วยทำให้เกิดความรื่นรมย์ ด้วยการนำเอาสุนทรียภาพทางศิลปะเข้าไปร่วมดำเนินอยู่กับสภาพแวดล้อมนั้น ซึ่งจะช่วยให้เกิดความรู้สึกที่เพลิดเพลินใจเกิดอารมณ์ที่สุนทรีย์จากการได้สัมผัสชื่นชมในสุนทรียภาพของผลงานประติมากรรม อีกทั้งเป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีความสำคัญทางกายภาพซึ่งเกิดจากการใช้ผลงานประติมากรรมมาเป็นส่วนประดับตกแต่งพื้นที่ต่างๆ เป็นต้น

ผลงานประติมากรรมกับสิ่งแวดล้อมเรื่อง “รื่นรมย์สำราญ” เป็นผลงานประติมากรรมที่มีส่วนเสริมสร้างสุนทรียภาพ สร้างจุดสนใจ และเอกลักษณ์ให้กับหาดเจ้าสำราญ โดย การนำเสนอรูปทรงที่ได้รับแรงบันดาลใจจากปลาฉลาม ซึ่งสัตว์ที่คนในท้องถิ่นให้ความสำคัญในการอนุรักษ์และต้องการเผยแพร่ให้เป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวาง โดยการใช้เทคนิคและวิธีการเฉพาะตน ตลอดจนได้แนวคิดและแนวทางในการหาดุลยภาพของความหมายระหว่างประติมากรรมกับสิ่งแวดล้อมและกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมกับสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบ เพื่อเป็นคุณประโยชน์ต่อการศึกษาด้านศิลปกรรมต่อไป

ผู้วิจัยมีความสนใจในวิธีคิดและวิเคราะห์ตลอดจนความงามทางสุนทรีภาพของผลงานชุดนี้จากผลงานที่ชื่อว่า รื่นรมย์สำราญ: การหาดุลยภาพของความหมายระหว่างประติมากรรมกับสิ่งแวดล้อมของศิลปิน คือ การนำรูปทรงของสิ่งมีชีวิตในทะเลมาตัดทอนจนเหลือเพียงเส้นโครงสร้างและแนวคิดของศิลปินที่นำมาใช้ในสร้างสรรค์ผลงานเพื่อให้คนได้ให้คุณค่าความสำคัญต่อการอนุรักษ์ธรรมชาติ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

เมื่อผู้วิจัยได้ทำการสืบค้น ค้นคว้าหาข้อมูลตลอดจนการวิเคราะห์ จึงได้นำข้อมูลและการวิเคราะห์มา ใช้ในผลงานวิจัยครั้งนี้ โดยเริ่มทำการประมวลผลและออกแบบลักษณะรูปทรง โครงสร้างหลัก การจัดวางของ ชิ้นงาน โดยแยกออกเป็น 2 ชุด ได้แก่

1. วาฬเพชฌฆาตดำ
2. ปลาฉลามหูดำ

วาฬเพชฌฆาตดำ

ภาพที่ 6 : วาฬเพชฌฆาตดำลักษณะเส้นโครงสร้างที่มีความโค้งเป็นจังหวะ

ที่มา : กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง <https://www.dmcr.go.th>

วิธีการสร้างสรรค์ผลงานเครื่องเคลือบดินเผาในรูปแบบศิลปะการจัดวาง โดยกำหนดลักษณะรูปทรงของปลาฉลามหูดำ ในอิริยาบถท่าทางการแหวกว่ายน้ำทะเลที่อิสระ ขนาดของตัวปลาแต่ละตัวประมาณ 30 เซนติเมตร เมื่อนำมาจัดวางจะมีขนาดประมาณไม่น้อยกว่า 2 เมตร จำนวน 1 ชุดและใช้เครื่องโปรเจกเตอร์รูปบรรยากาศน้ำทะเลลงบนชิ้นงานสำเร็จที่ถูกจัดวางแล้ว เริ่มต้นด้วยการร่างแบบร่าง 2 มิติ เพื่อนำไปพัฒนาแบบร่าง 3 มิติ แล้วนำไปขยายเท่าแบบที่ต้องการ

แบบร่างวาฬเพชฌฆาตดำ ระยะที่ 1

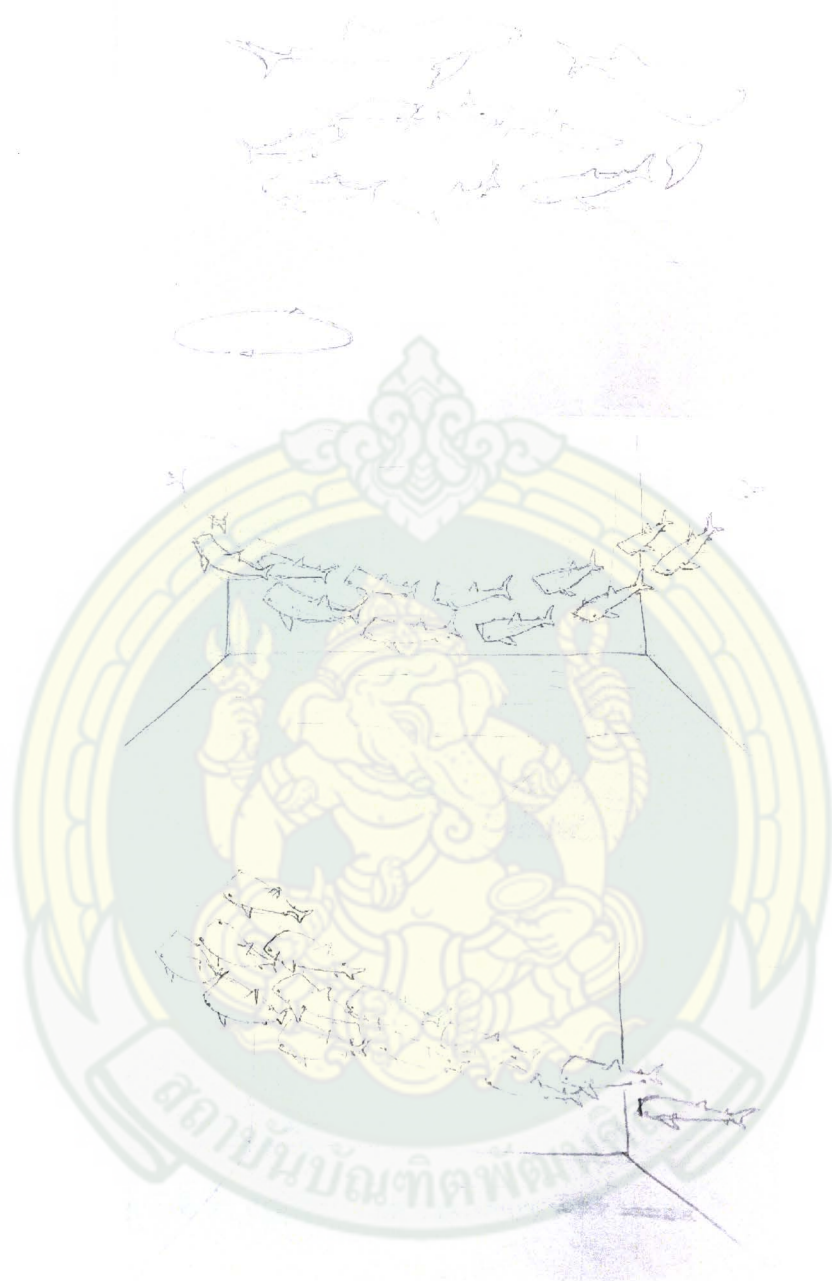

ภาพที่ 7 : แบบร่างวาฬเพชฌฆาตดำ ระยะที่ 1

ที่มา : ผู้วิจัย

ผู้วิจัยร่างแบบเพื่อค้นหาแนวทางการทำงานโดยคำนึงถึงลักษณะการจัดวางในรูปแบบต่างๆ ได้แก่ การวางกับพื้น การติดผนัง การแขวน ทั้งนี้ลักษณะการจัดวางมีผลต่อความรู้สึกด้านความอิสระในการมอง

แบบร่างวาฟเพชฌฆาตดำ ระยะที่ 2

ภาพที่ 8 : แบบร่างวาฟเพชฌฆาตดำ ระยะที่ 2

ที่มา : ผู้วิจัย

การทดลองติดตั้งในรูปแบบการแขวนชิ้นงานเพื่อใช้ในการออกแบบเพราะการแขวนชิ้นงานจะทำให้ชิ้นงานมีร่องรอยเคลื่อนไหว ซึ่งตรงตามความต้องการที่จะสื่อถึงความอิสระ ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้กำหนดทิศทางและจังหวะของชิ้นงานชุดนี้

แบบร่าง 3 มิติ วาฬเพชฌฆาตดำ ระยะที่ 1

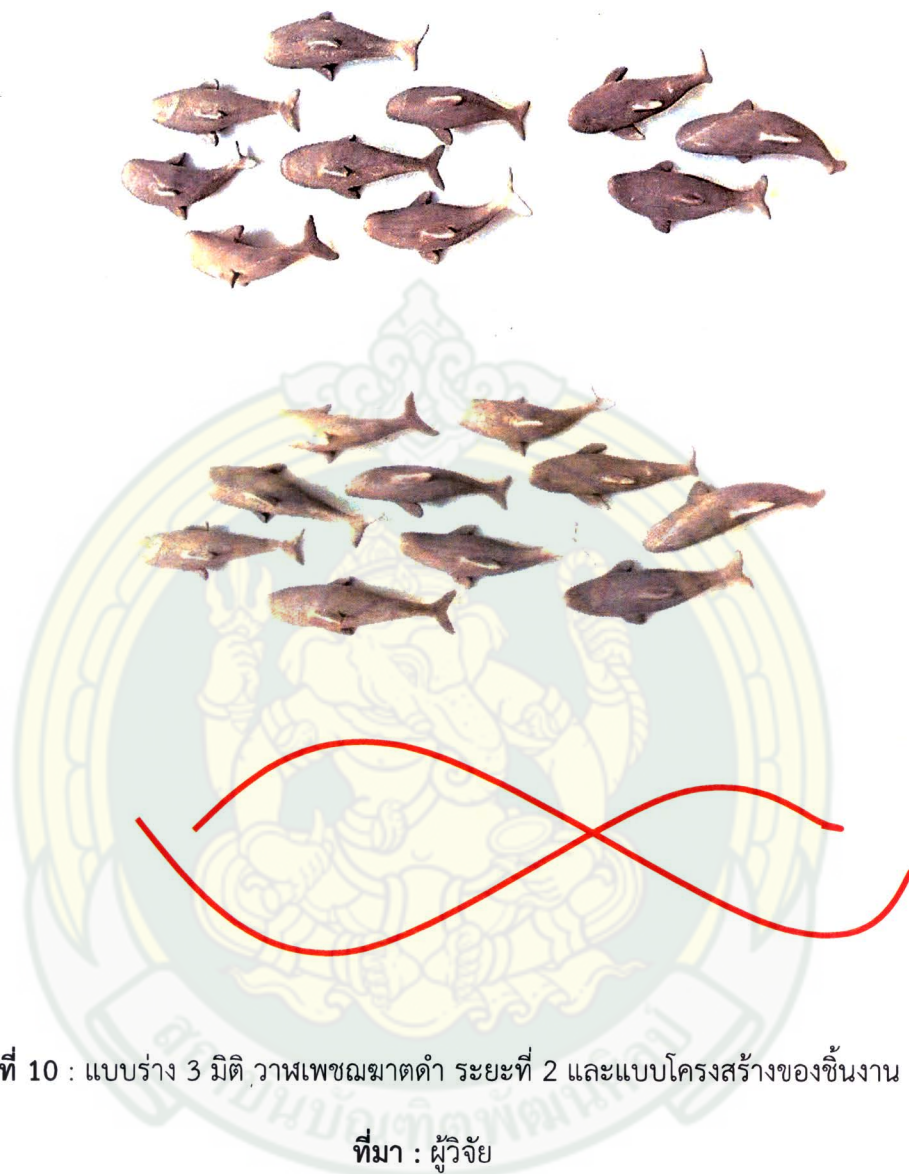

ภาพที่ 9 : แบบร่าง 3 มิติ วาฬเพชฌฆาตดำ ระยะที่ 1

ที่มา : ผู้วิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการทดลองปั้นชิ้นงาน ลักษณะของวาฬเพชฌฆาตดำ โดยศึกษาสัดส่วนเอกลักษณ์เฉพาะตัวของวาฬเพชฌฆาตดำ ก่อนทำการลดทอนรายละเอียดของชิ้นงาน เพื่อสร้างความรู้สึกรู้สึกความเรียบง่ายปราศจากรายละเอียดที่ซับซ้อน

แบบร่าง 3 มิติ วาฬเพชฌฆาตดำ ระยะที่ 2

ภาพที่ 10 : แบบร่าง 3 มิติ วาฬเพชฌฆาตดำ ระยะที่ 2 และแบบโครงสร้างของชิ้นงาน

ที่มา : ผู้วิจัย

ชุดนี้ผู้วิจัยทดลองวางรูปแบบโครงสร้างที่มีลักษณะการไขว้กัน เพื่อให้เกิดการเคลื่อนไหว ตามจังหวะทิศทางที่กำหนด

แบบร่าง 3 มิติ วาฬเพชฌฆาตดำ ระยะที่ 3

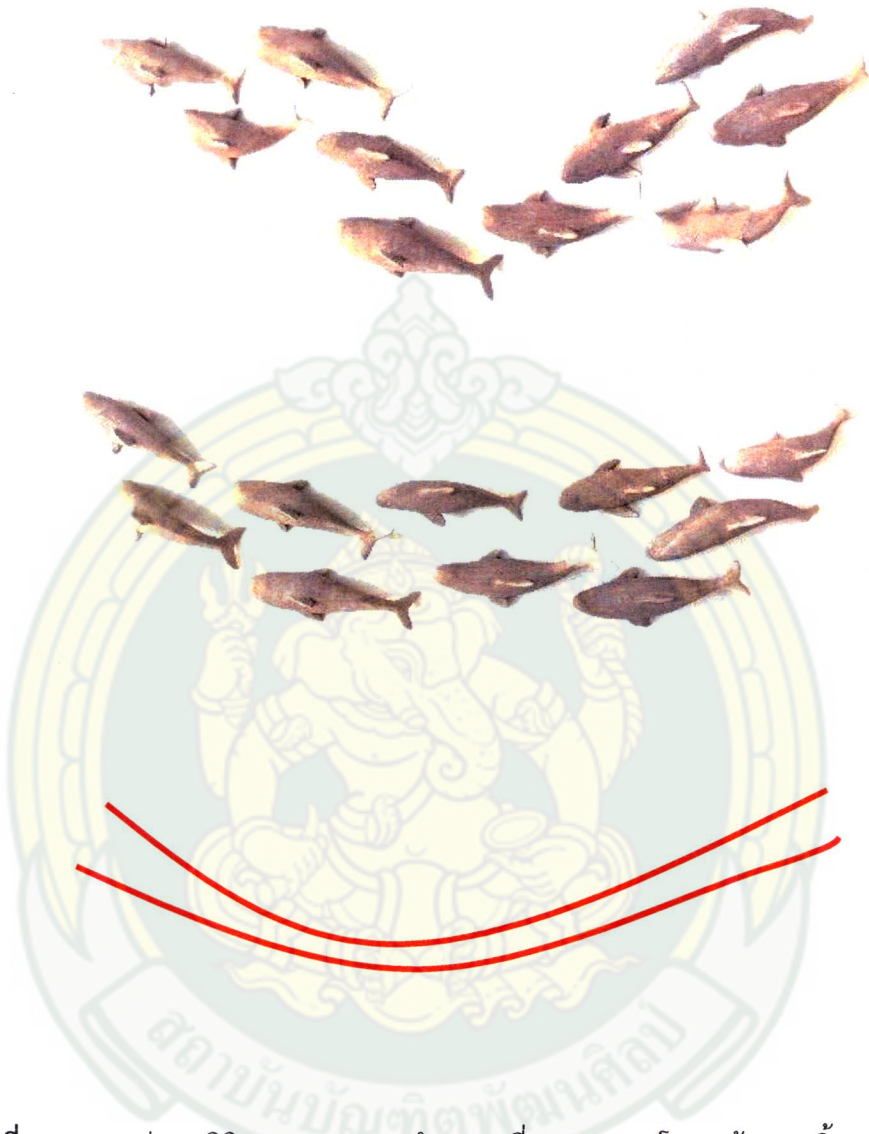

ภาพที่ 11 : แบบร่าง 3 มิติ วาฬเพชฌฆาตดำ ระยะที่ 3 และแบบโครงสร้างของชิ้นงาน

ที่มา : ผู้วิจัย

ผู้วิจัยทดลองจัดวางชิ้นงานในลักษณะแนวเส้นตรงทิศทางที่มุ่งไปด้านหน้าเพื่อต้องการศึกษาความรู้สึกที่ส่งผลต่อชิ้นงาน

แบบร่าง 3 มิติ วาฬเพชฌฆาตดำ ระยะที่ 4

ภาพที่ 12 : แบบร่าง 3 มิติ วาฬเพชฌฆาตดำ ระยะที่ 4 และแบบโครงสร้างของชิ้นงาน

ที่มา : ผู้วิจัย

การทดลองจัดวางในลักษณะทิศทางโค้ง เพื่อศึกษารูปทรงโครงสร้างที่ส่งผลต่ออารมณ์

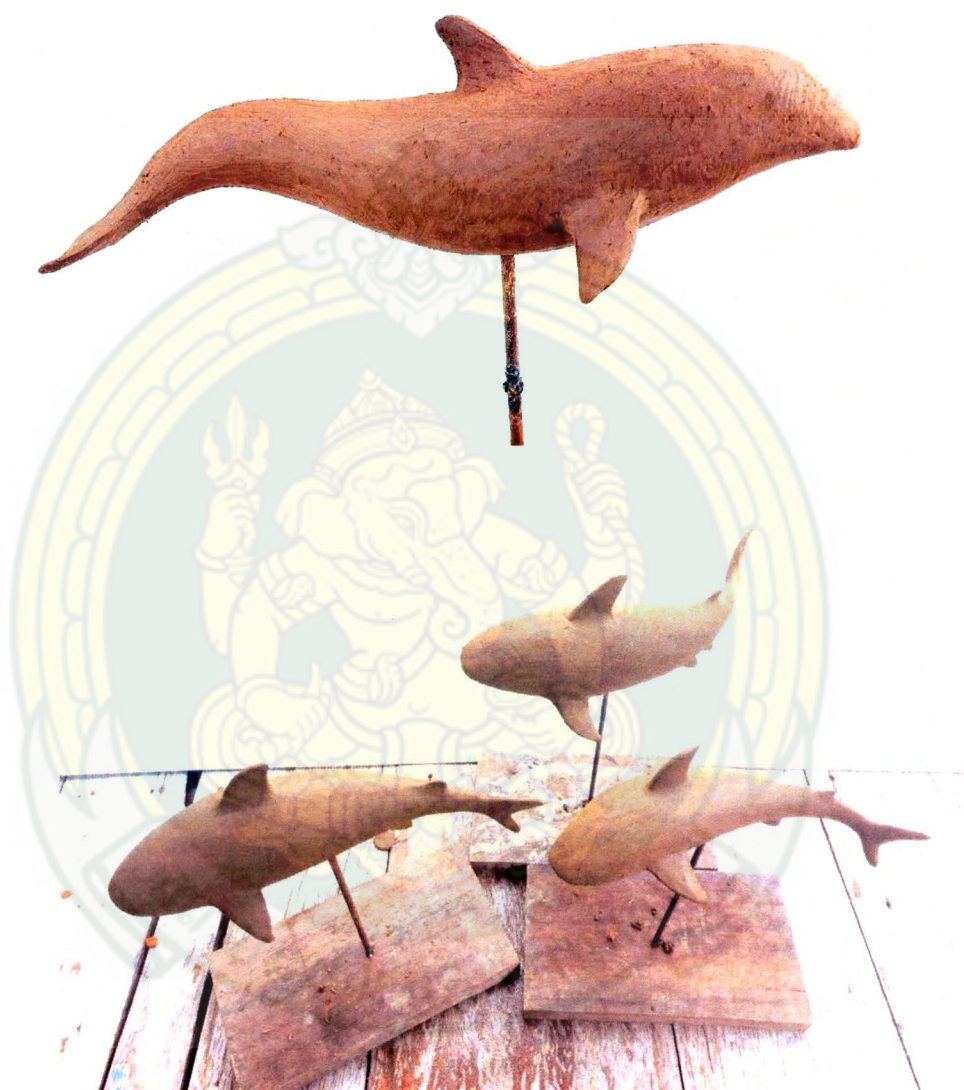
ขึ้นรูปชิ้นงานจริงตามแบบร่าง รูปทรงและจังหวะความเคลื่อนไหวของวาฬเพชฌฆาตดำ ก่อนนำไป
ถอดเป็นต้นแบบปูนปลาสเตอร์เพื่อเตรียมทำการหล่อขึ้นดินต่อไป

ภาพที่ 13 : ขยายแบบ 3 มิติ วาฬเพชฌฆาตดำ

ที่มา : ผู้วิจัย

ขึ้นรูปชิ้นงานจริงตามแบบร่าง รูปทรงและจังหวะความเคลื่อนไหวของวาฬเพชรฆาตดำ ก่อนนำไป
ถอดเป็นต้นแบบปูนปลาสเตอร์เพื่อเตรียมทำการหล่อน้ำดินต่อไป

ภาพที่ 14 : วาฬเพชรฆาตดำก่อนนำไปถอดพิมพ์ทูป

ที่มา : ผู้วิจัย

ปลาฉลามหูดำ

ภาพที่ 15 : ลักษณะเส้นโครงสร้างปลาฉลามหูดำ

ที่มา : <https://news.kapook.com/topics/%E0%B8%89%E0%B8%A5%E0%>

วิธีการสร้างสรรค์ผลงานเครื่องเคลือบดินเผาในรูปแบบศิลปะการจัดวาง โดยกำหนดลักษณะรูปทรงของปลาฉลามหูดำ ในอิริยาบถท่าทางการแหวกว่ายน้ำทะเลที่อิสระ ขนาดของตัวปลาแต่ละตัวประมาณ 20-30 เซนติเมตร เมื่อนำมาจัดวางโดยใช้วิธีการแขวนด้วยลวดสลิง จะมีขนาดประมาณไม่น้อยกว่า 2 เมตร จำนวน 1 ชุด เริ่มต้นด้วยการร่างแบบร่าง 2 มิติ พัฒนาแบบ ร่าง 3 มิติ แล้วนำไปขยายเท่าแบบที่ต้องการ จากนั้นใช้เครื่องโปรเจ็คเตอร์ฉายรูปบรรยากาศน้ำทะเลลงบนชิ้นงานสำเร็จที่ถูกจัดวางแล้ว

แบบร่างปลาฉลามหูดำระยะที่ 1

ภาพที่ 16 : แบบร่างปลาฉลามหูดำ ระยะที่ 1

ที่มา : ผู้วิจัย

การทดลองจัดวางเป็นกลุ่มเน้นจำนวนที่มาก เพื่อศึกษารูปทรงโครงสร้างที่ส่งผลต่ออารมณ์

แบบร่างปลาฉลามหูดำระยะที่ 2

ภาพที่ 17 : แบบร่างปลาฉลามหูดำ ระยะที่ 2

ที่มา : ผู้วิจัย

การทดลองจัดวางในลักษณะทิศทางโค้งเป็นกลุ่มก้อน เพื่อศึกษารูปทรงโครงสร้างที่ส่งผลต่ออารมณ์ความรู้สึก

แบบร่าง 3 มิติ ปลาฉลามหูดำ ระยะที่ 1

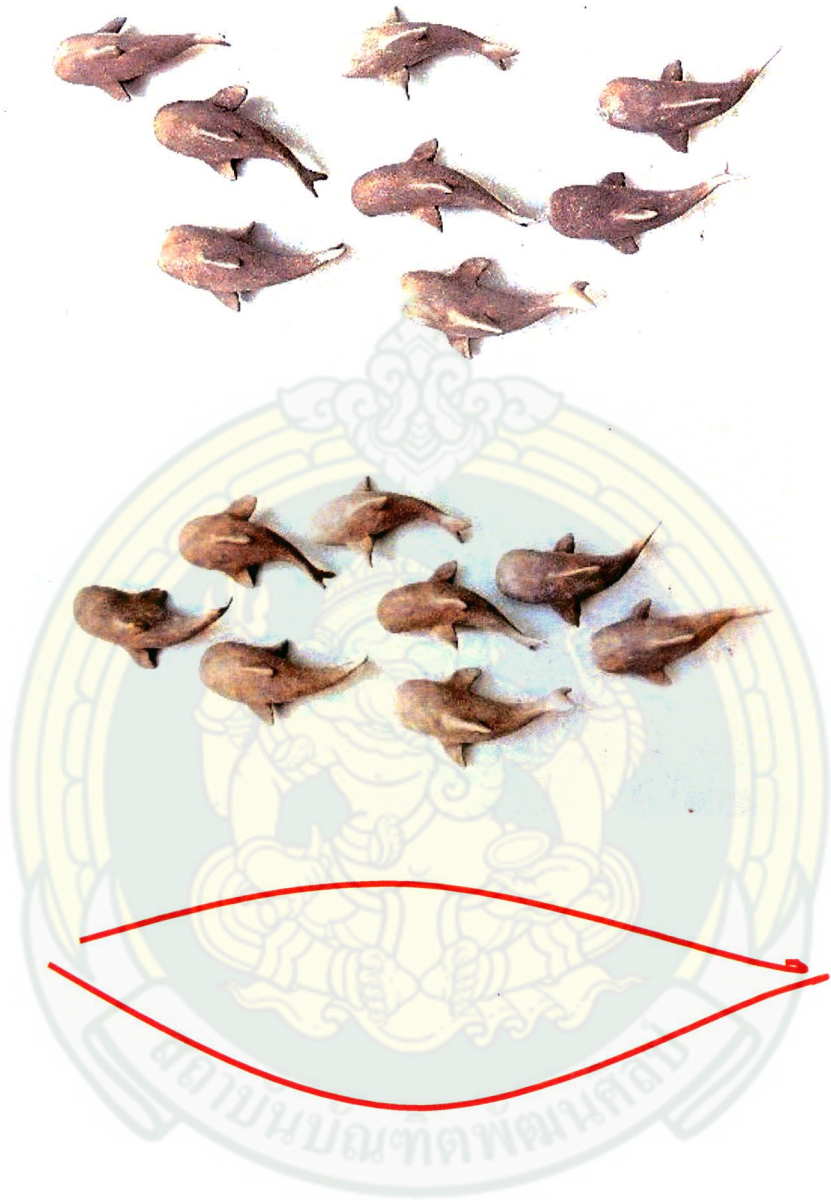

ภาพที่ 18 : แบบร่าง 3 มิติ ปลาฉลามหูดำ ระยะที่ 1

ที่มา : ผู้วิจัย

การทดลอง ลดทอนรูปทรงปลาฉลามหูดำแบบร่าง 3 มิติ จัดวางในลักษณะเป็นกลุ่มก้อน เพื่อศึกษา
รูปทรงโครงสร้างที่ส่งผลต่ออารมณ์ความรู้สึก

แบบร่าง 3 มิติ ปลาฉลามหูดำ ระยะที่ 2

ภาพที่ 19 : แบบร่าง 3 มิติ ปลาฉลามหูดำ ระยะที่ 2

ที่มา : ผู้วิจัย

การทดลอง ลดทอนรูปทรงปลาฉลามหูดำแบบร่าง3 มิติ จัดวางในลักษณะทิศทางโค้งปลายแหลมและท้ายแหลมรวมตัวกันเป็นกลุ่ม เพื่อศึกษารูปทรงโครงสร้างที่ส่งผลต่ออารมณ์ความรู้สึก

แบบร่าง 3 มิติ ปลาฉลามหูดำ ระยะที่ 3

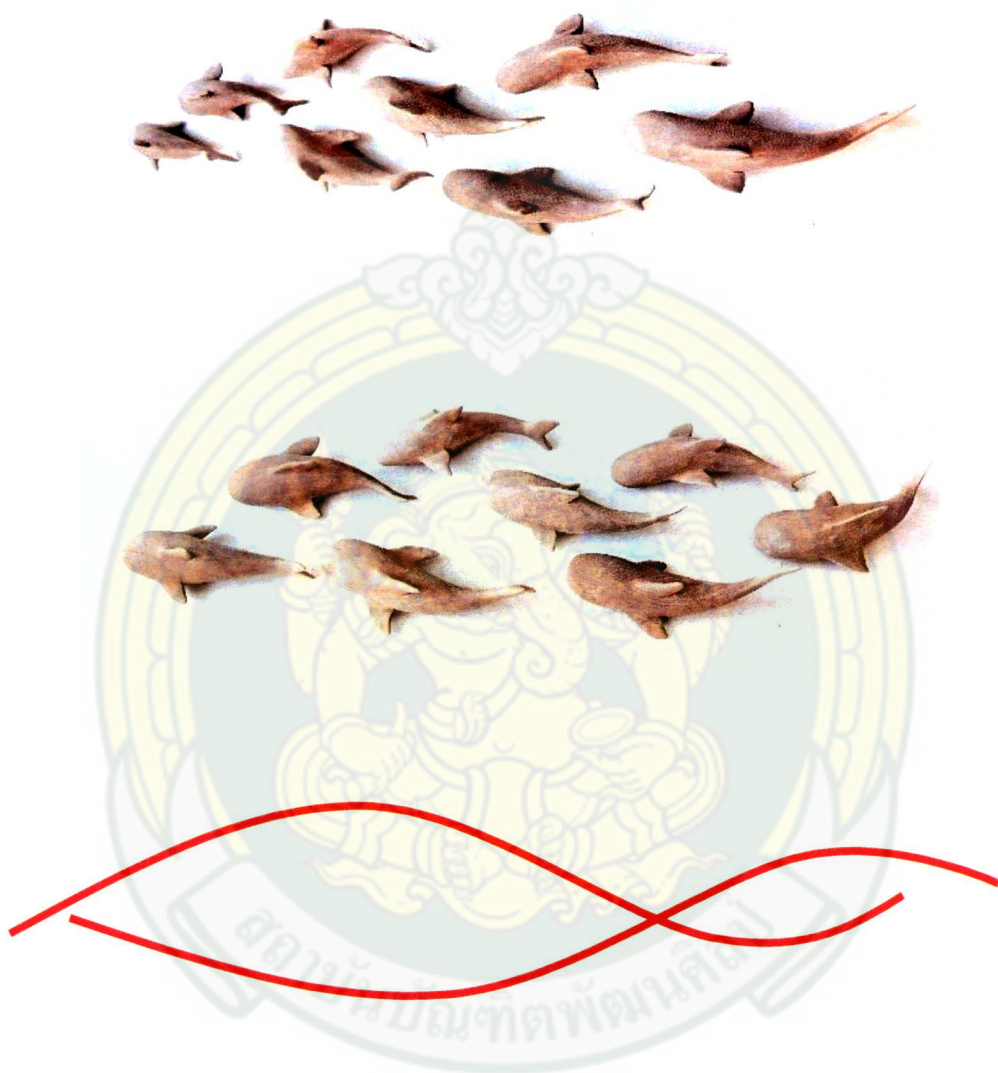

ภาพที่ 20 : แบบร่าง 3 มิติ ปลาฉลามหูดำ ระยะที่ 3

ที่มา : ผู้วิจัย

การทดลอง สดทอนรูปทรงปลาฉลามหูดำแบบร่าง3 มิติ จัดวางในลักษณะทิศทางโค้งขึ้นและโค้งลง
รวมตัวกันเป็นกลุ่ม มุ่งหน้าไปด้านหน้า เพื่อศึกษารูปทรงโครงสร้างที่ส่งผลต่ออารมณ์ความรู้สึก

แบบร่าง 3 มิติ ปลาฉลามหูดำ ระยะที่ 4

ภาพที่ 21 : แบบร่าง 3 มิติ ปลาฉลามหูดำ ระยะที่ 4

ที่มา : ผู้วิจัย

การทดลอง ลดทอนรูปทรงปลาฉลามหูดำแบบร่าง 3 มิติ จัดวางในลักษณะทิศทางโค้งสลับไปมา ทิศทางจะมุ่งหน้าตรง ลักษณะรวมตัวกันเป็นกลุ่มก้อน เพื่อศึกษารูปทรงโครงสร้างที่ส่งผลต่ออารมณ์ความรู้สึก

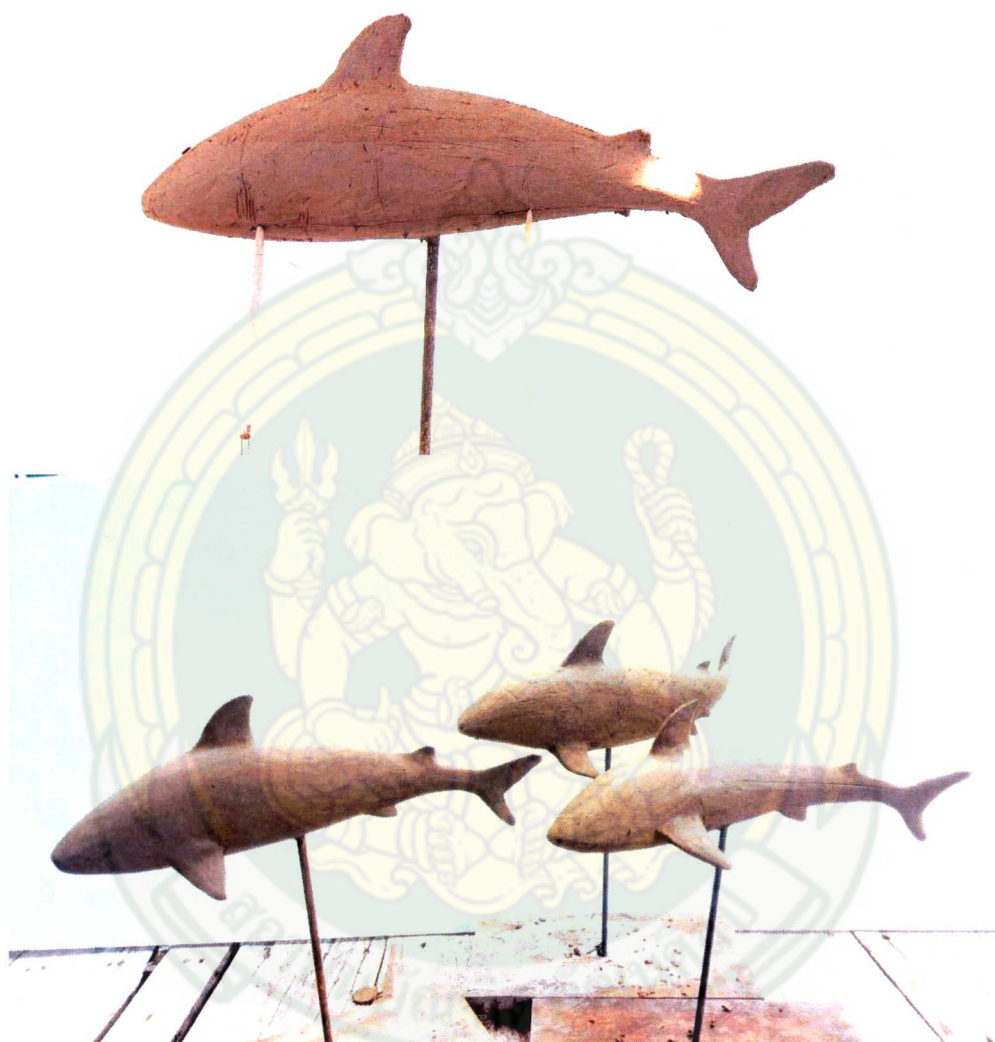
ขั้นรูปชิ้นงานจริงตามแบบร่าง รูปทรงและจังหวะความเคลื่อนไหวของปลาฉลามหูดำ ก่อนนำไปถอดเป็นต้นแบบปูนปลาสเตอร์เพื่อเตรียมทำการหล่อน้ำดินต่อไป

ภาพที่ 22 : แบบขยาย 3 มิติ ปลาฉลามหูดำ

ที่มา : ผู้วิจัย

ขึ้นรูปชิ้นงานจริงตามแบบร่าง รูปทรงและจังหวะความเคลื่อนไหวของปลาฉลามหูดำ ก่อนนำไปถอดเป็นต้นแบบปูนปลาสเตอร์เพื่อเตรียมทำการหล่อน้ำดินต่อไป

ภาพที่ 23 : ปลาฉลามหูดำก่อนนำไปถอดพิมพ์หุบ

ที่มา : ผู้วิจัย

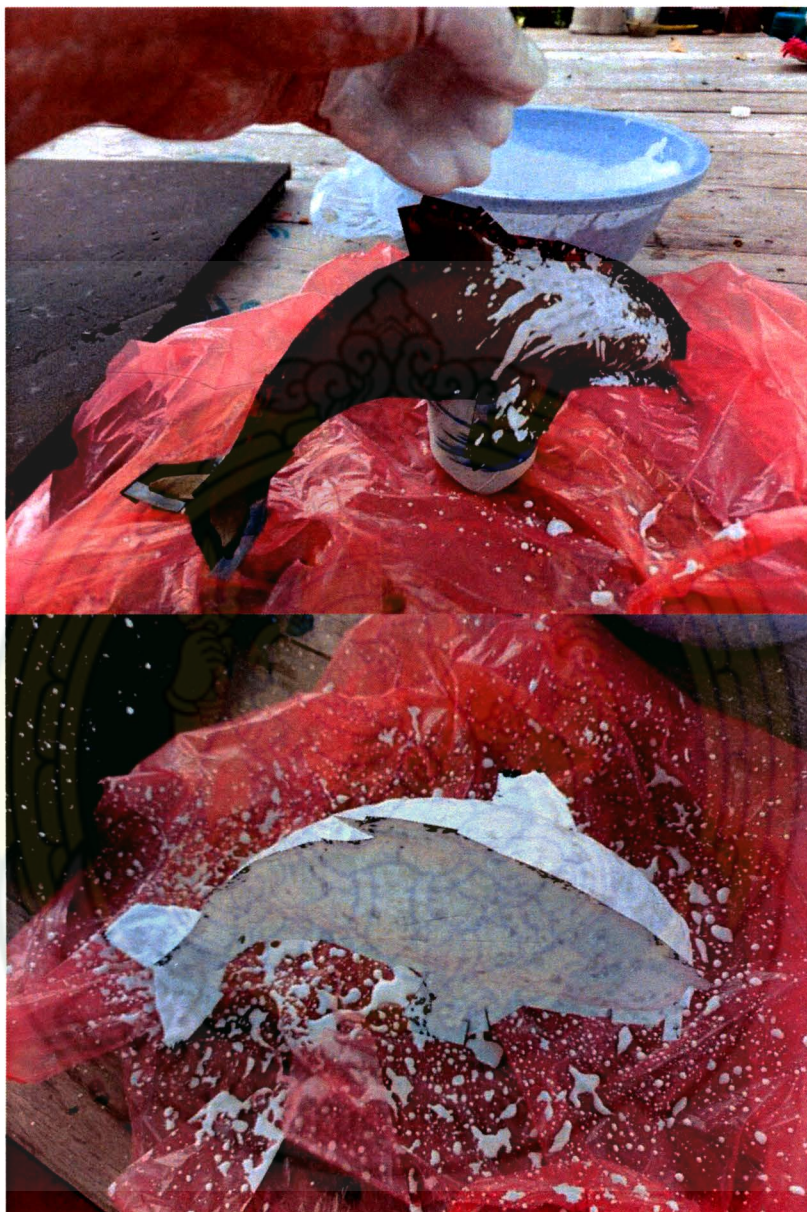
ขั้นตอนการติดฟิล์มเพื่อกันปูนการนำไปทำพิมพ์ทุบ

ภาพที่ 24 : การแบ่งส่วนเพื่อกันแม่พิมพ์

ที่มา : ผู้วิจัย

ขั้นตอนการสาตปูนลงต้นแบบดินปั้นเพื่อเตรียมถอดเป็นพิมพ์ปูนพลาสติกก่อนนำไปถอดเป็นแม่พิมพ์หล่อ

ภาพที่ 25 : การทำพิมพ์ทาบ

ที่มา : ผู้วิจัย

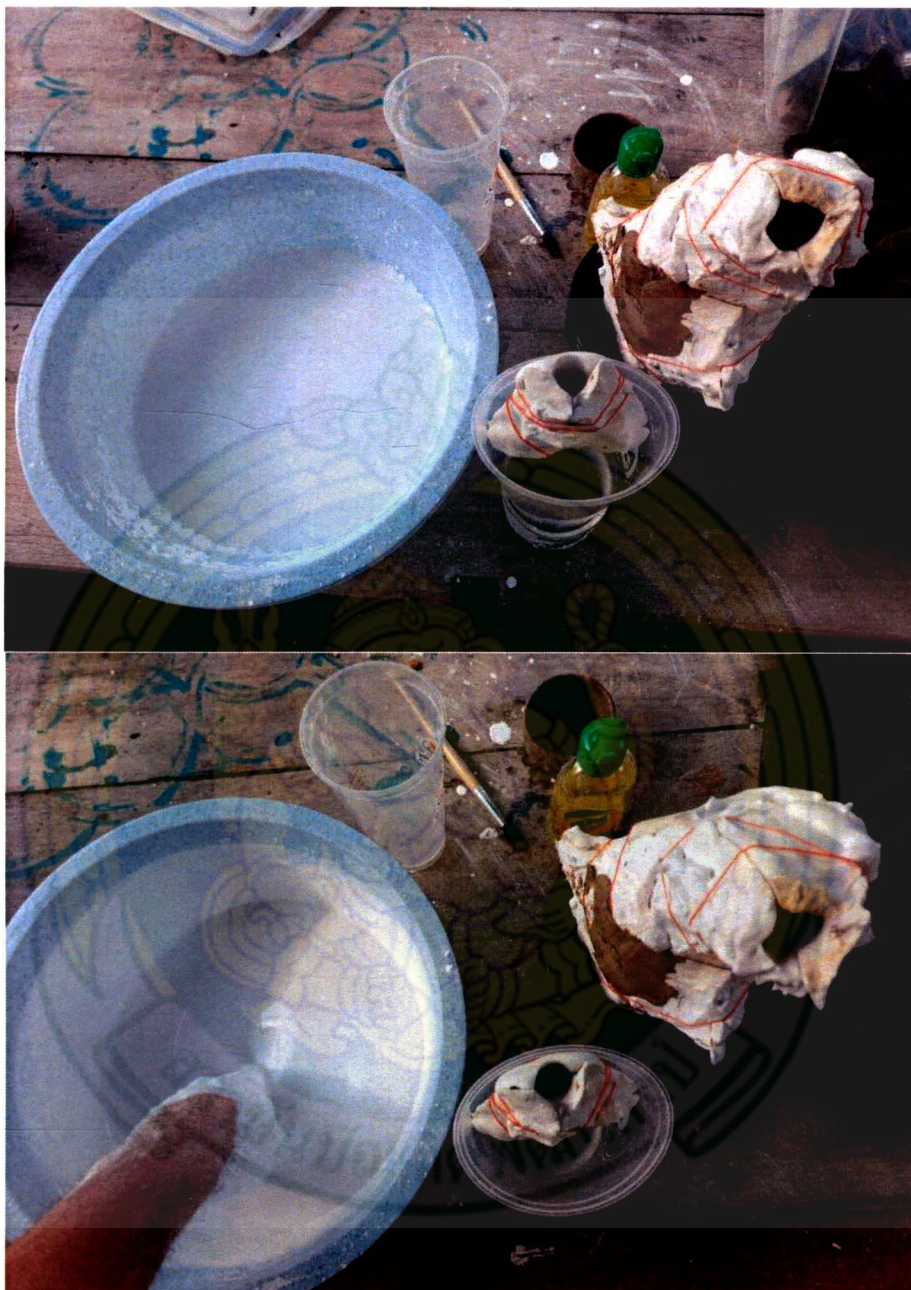
พิมพ์ทุบที่ใช้ในการเตรียมนำไปหล่อแม่พิมพ์ต้นแบบปูนพลาสเตอร์ก่อนนำไปถอดเป็นพิมพ์หล่อชิ้นงาน

ภาพที่ 26 : ตกแต่งพิมพ์ทุบเพื่อเตรียมห่อต้นแบบปูนพลาสเตอร์

ที่มา : ผู้วิจัย

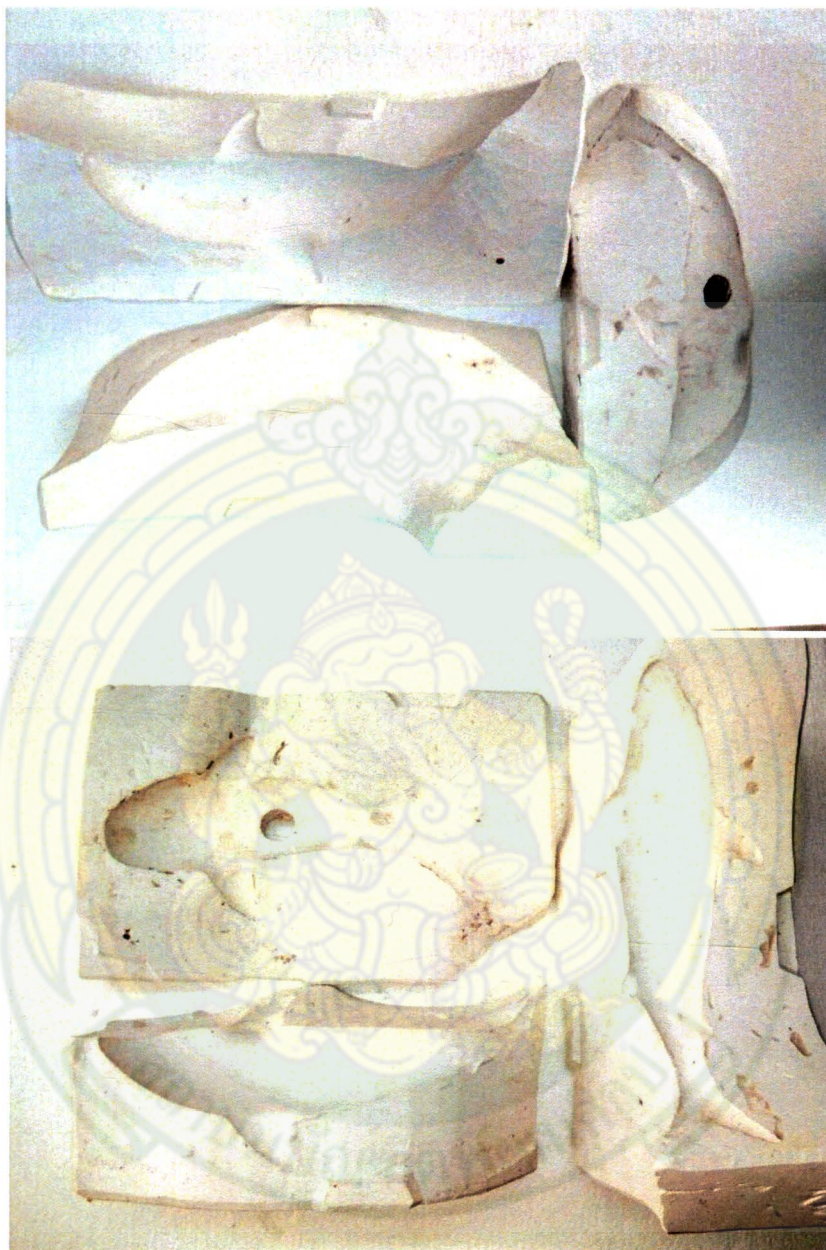
ขั้นตอนการผสมปูนพลาสเตอร์เพื่อใช้หล่อต้นแบบจากพิมพ์ทุบ

ภาพที่ 27 : การผสมปูนเพื่อเทลงแม่พิมพ์ทุบใช้ในการทำต้นแบบ

ที่มา : ผู้วิจัย

พิมพ์ปูนปลาสเตอร์ชิ้นงานที่ใช้ในการหล่อน้ำดิน

ภาพที่ 28 : แม่พิมพ์สำเร็จก่อนนำไปหล่อน้ำดิน

ที่มา : ผู้วิจัย

ขั้นตอนการหล่อน้ำดิน

ภาพที่ 29 : ชิ้นงานที่หล่อจากน้ำดิน

ที่มา : ผู้วิจัย

ขั้นตอนการขัดแต่งชิ้นงานให้เรียบก่อนนำชิ้นงานเข้าเตาเผาในอุณหภูมิที่ 800 องศาเซลเซียส

ภาพที่ 30 : เช็ดทำความสะอาดชิ้นงานก่อนนำไปเผาอุณหภูมิที่ 800 องศาเซลเซียส

ที่มา : ผู้วิจัย

ขั้นตอนการขัดแต่งชิ้นงานให้เรียบก่อนนำชิ้นงานชุบเคลือบ

ภาพที่ 31 : ขัดตกแต่งชิ้นงานก่อนนำไปชุบเคลือบ

ที่มา : ผู้วิจัย

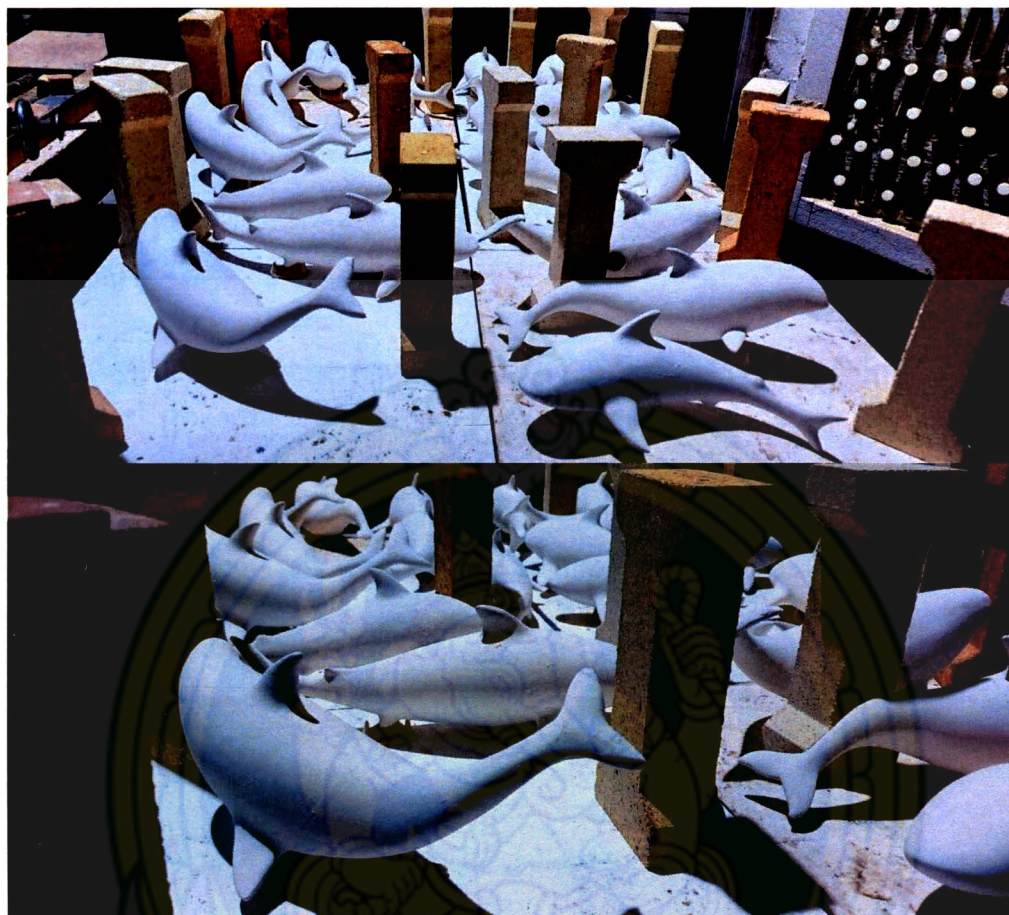
ขั้นตอนการชุบเคลือบผู้วิจัยใช้วิธีการเทราดลงบนชิ้นงาน ซึ่งทำให้เคลือบชิ้นงานได้สม่ำเสมอเรียบ
เท่ากันทั้งชิ้นงาน

ภาพที่ 32 : วิธีการเทราดลงบนชิ้นงาน

ที่มา : ผู้วิจัย

ขั้นตอนการนำชิ้นงานที่ชุบเคลือบขาวทึบแล้วทั้งหมดเข้าเตาเผาที่อุณหภูมิ 1200 องศาเซลเซียส

ภาพที่ 33 : เเผาที่อุณหภูมิ 1200 องศาเซลเซียส

ที่มา : ผู้วิจัย

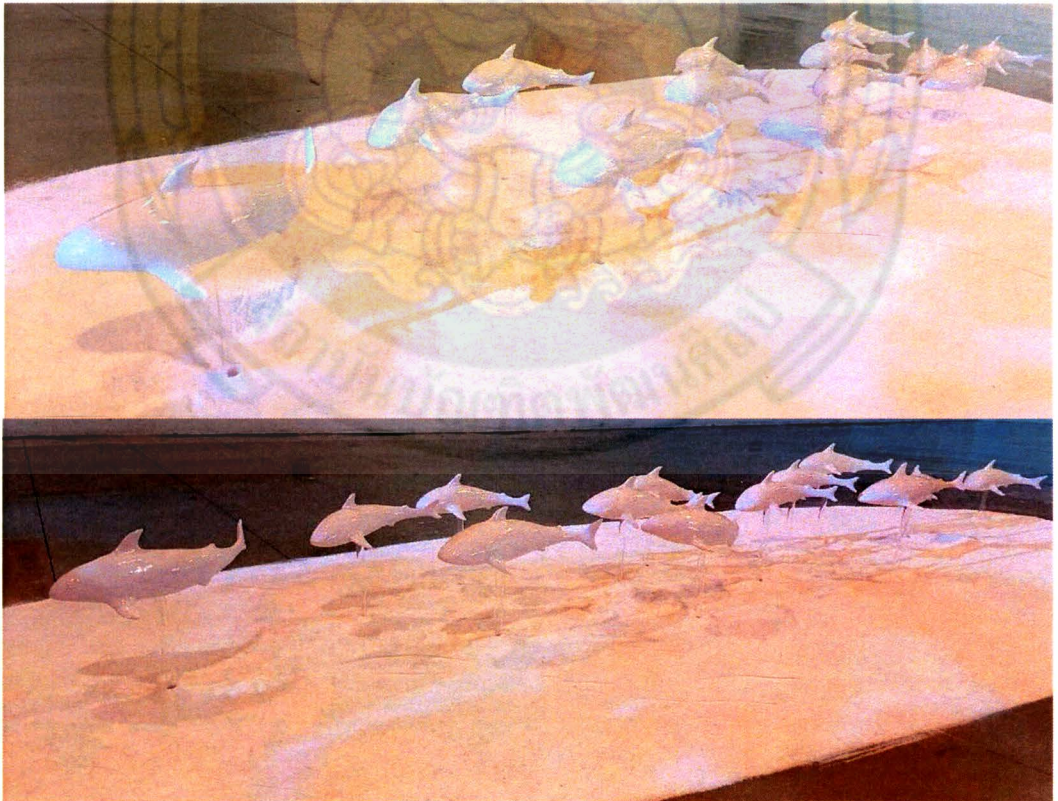
หลังจากผ่านขั้นตอนการทำงานต่างๆจนถึงขั้นตอนสุดท้าย คือการเผาชิ้นงานที่อุณหภูมิ 1200 องศาเซลเซียส รอชิ้นงานสำเร็จออกจากเตาช่วงระยะเวลาการเผาและรอให้ชิ้นงานเย็นตัวจะใช้เวลาประมาณ 5 วัน

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลจากการสร้างสรรค์ผลงานครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทดลองและพัฒนารูปแบบผลงานจากแนวคิดเป็นผลจากเหตุการณ์ต่อเนื่องที่ส่งผลกระทบ ที่เป็นภัยต่อมนุษย์แต่กลับสร้างความสมดุลบางสิ่งให้กลับมาในธรรมชาติ นี้สังเกตได้จากฝูงปลาฉลามหูดำ วาฬเพชฌฆาตดำจำนวนเพิ่มมากขึ้นที่ออกมาอวดโฉมจากแหล่งหลบซ่อน วายน้ำอย่างอิสระและรับรู้ถึงความปลอดภัย นั้นแสดงให้เห็นว่าธรรมชาติกำลังฟื้นฟูระบบนิเวศชั้นใหม่ให้มีความสมดุลซึ่งกันและกัน

เมื่อผลงานผ่านกระบวนการต่างๆทางด้านเครื่องเคลือบดินเผาแล้ว ขั้นตอนต่อไป คือ การนำมาจัดวางตามตำแหน่งที่ได้กำหนดเพื่อให้ผลงานเกิดความสมบูรณ์ในตัวเนื้อหาและเรื่องราว ซึ่งผู้วิจัยมีความสนใจในการนำเสนอมุมมองรูปแบบการจัดวางตลอดจนการนำภาพทะเลมาฉายลงบนชิ้นงานเพื่อให้เกิดบรรยากาศและความรู้สึกที่เคลื่อนไหว อีกทั้งเสียงของคลื่นทะเลทำให้ชิ้นงานดูมีชีวิตมีความอิสระบริสุทธิ์ ตรงตามวัตถุประสงค์ตาม que ผู้วิจัยไปกำหนดไว้

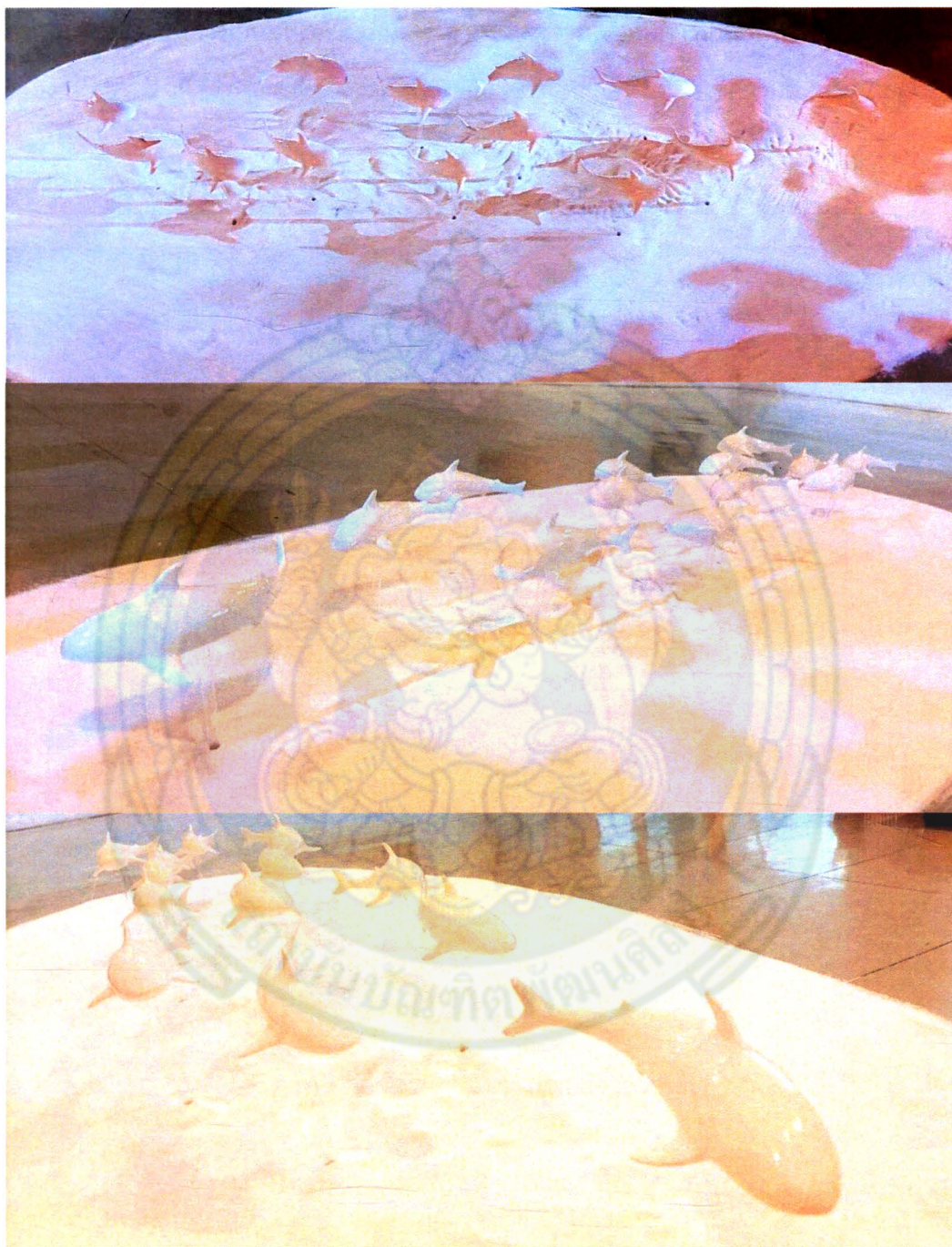

ภาพที่ 34 : ผลงานสำเร็จชุดปลาฉลามหูดำ

ที่มา : ผู้วิจัย

ผลงานสำเร็จศิลปะการจัดวางเทคนิคเครื่องเคลือบดินเผาความอิสระของสิ่งมีชีวิตจากท้องทะเลหลังโควิด 19

ชุด ปลาฉลามหูดำ

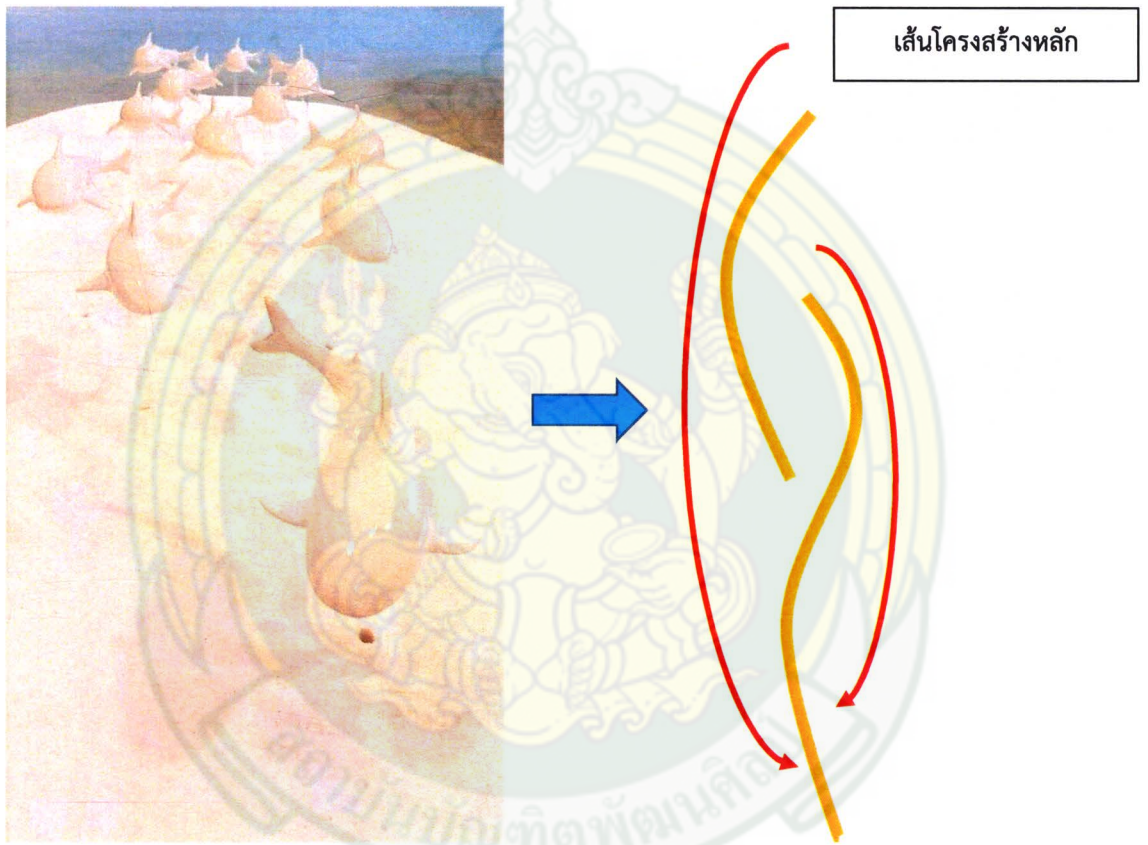

ภาพที่ 35 : ผลงานจัดวางประกอบแสงและเสียงชุดปลาฉลามหูดำ

ที่มา : ผู้วิจัย

การวิเคราะห์โครงสร้างชุดปลาฉลามหูดำ

สิ่งที่ผู้วิจัยได้กำหนด คือ การจัดวางรูปแบบการจัดวางจะต้องสัมพันธ์กับแนวความคิดซึ่งผลงานชุดนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอความสมบูรณ์ของท้องทะเล ดังนั้นจึงได้ใช้เส้นโครงสร้างหลักมาเป็นวิธีการจัดวาง จะเลือกใช้จังหวะทิศทางของชิ้นงานมีการเชื่อมโยงด้วยเส้นโค้ง ทำให้เกิดความรู้สึกถึงการเคลื่อนไหวอย่างอิสระ ผู้วิจัยได้ใช้จำนวนชิ้นงานที่มากขึ้นเพื่อต้องการสื่อถึงความเป็นกลุ่มการมีจำนวนเป็นตัวบ่งชี้ความสมบูรณ์ในธรรมชาติ

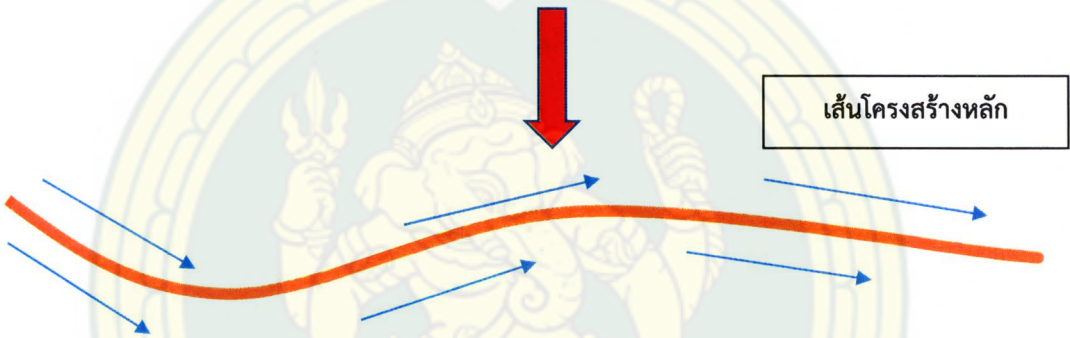
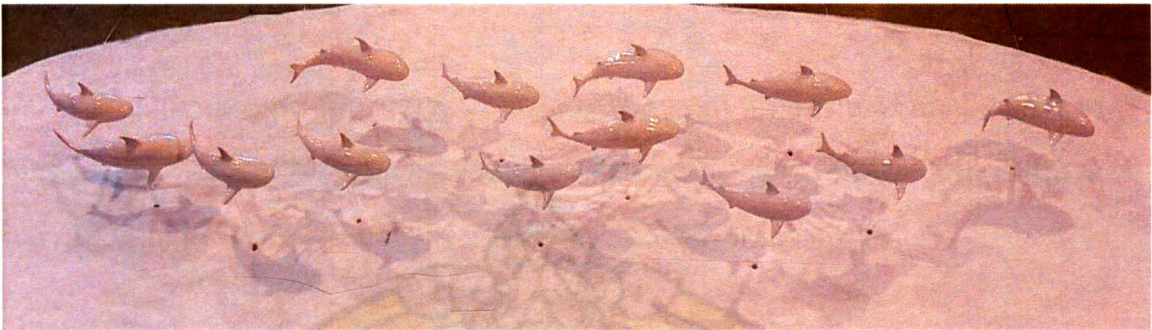

ภาพที่ 36 : ผลงานจัดวางชุดปลาฉลามหูดำ

ที่มา : ผู้วิจัย

การจัดวางเส้นโครงสร้างหลักของผลงานให้อยู่ในลักษณะโค้ง มุมมองให้มีการเคลื่อนที่ไปข้างหน้าในทิศทางเดียวกัน ซึ่งการวางตำแหน่งแบบนี้จะทำให้เกิดความรู้สึกเคลื่อนไหว ขณะเดียวกันตัวรูปทรงปลาที่มีการสร้างจังหวะในตัวด้วยลักษณะที่โค้งเป็นจังหวะสอดคล้องกับเส้นโครงสร้างหลักทำให้ผลงานชุดนี้สมบูรณ์

การวิเคราะห์โครงสร้างชุดปลาฉลามหูดำ

ภาพที่ 37 : การวิเคราะห์โครงสร้างชุดปลาฉลามหูดำ

ที่มา : ผู้วิจัย

ลักษณะการทำงานของเส้นโครงสร้างหลักของผลงานซึ่งสังเกตได้จากทิศทางที่มีความโค้งไปตาม
จังหวะมีการสั่นไหวของรูปทรง จากหน่วยย่อยเล็กไปจนถึงโครงสร้างทั้งหมดซึ่งส่งผลต่อความรู้สึกที่เป็นอิสระ

การวิเคราะห์ทางทัศนธาตุชุดปลาฉลามหูดำ

เส้น (Line)

เส้นที่นำมาใช้ คือ เส้นโค้ง ทั้งตัวชิ้นงานและโครงสร้างของผลงานทั้งชุด

สี (color)

สีที่นำมาใช้ในชิ้นงานทั้งหมดจะเป็นสีขาว ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกชนิดของดินที่ให้สีขาวเมื่อผ่านขั้นตอนการเผา อุณหภูมิสูงและใช้สารเคมีเซอร์โคเนียม ออกไซด์ที่ให้สีขาวผสมในน้ำยาเคลือบ สีที่ได้จะเป็นสีขาว ซึ่งสารเคมีเมื่อเติมสารให้สีลงไปสีที่ได้จะเป็นสีขาวทึบแสง เพื่อสื่อถึงความบริสุทธิ์ที่มีในธรรมชาติ

รูปทรง (Shape)

รูปทรงโครงสร้างหลักของชิ้นงานทั้งชุด มีลักษณะโค้งไปตามจังหวะ เกิดความรู้สึกถึงความเคลื่อนไหวอย่างช้าๆเป็นจังหวะซึ่งตรงกับแนวคิดว่าการต้องการความอิสระ รูปทรงของชิ้นงานปลาฉลามหูดำจะมีลักษณะการตัดทอรูปทรงและใช้วิธีการหาจังหวะของชิ้นงานให้มีลักษณะโค้งทำให้เหมือนมีชีวิต

พื้นผิว (Texture)

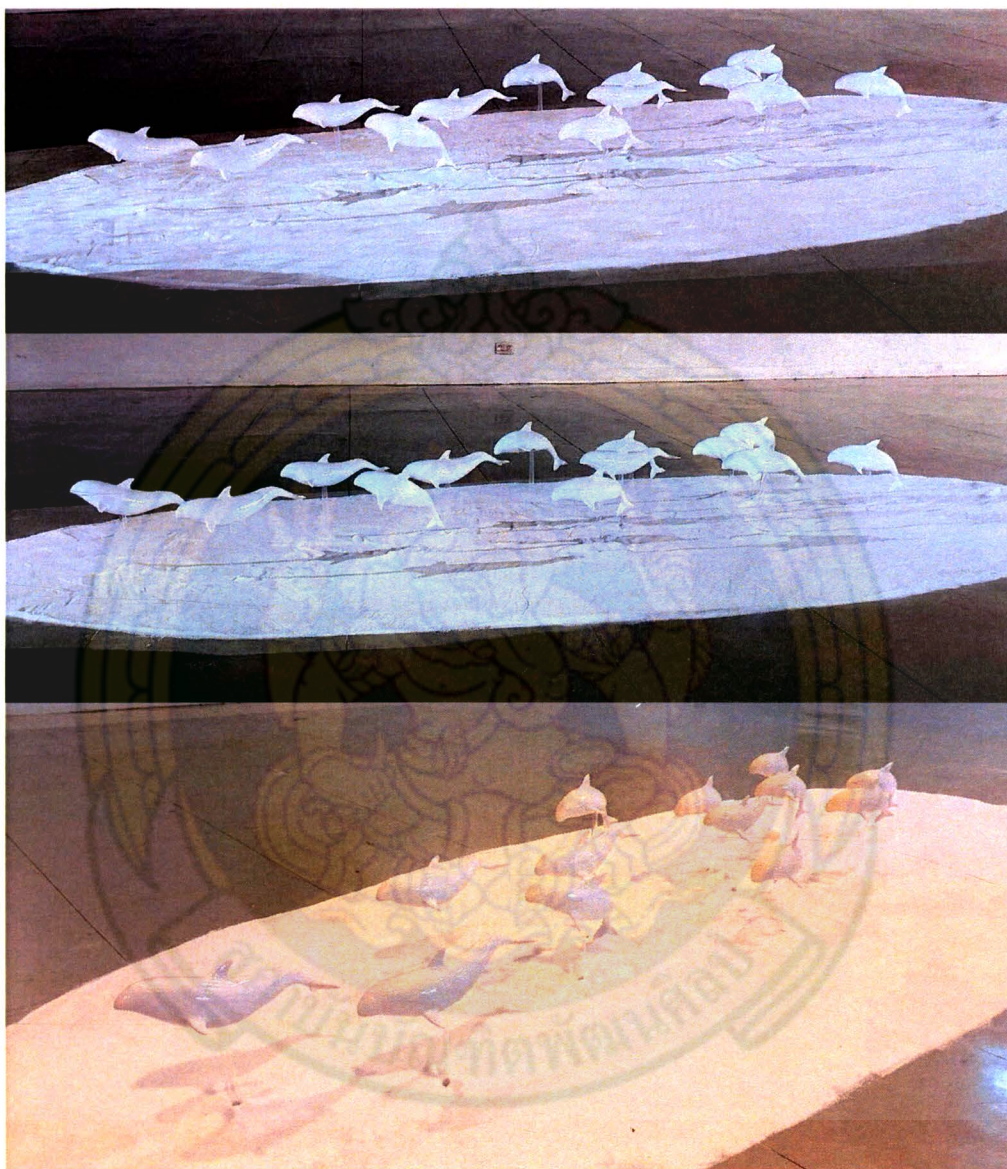
พื้นผิวที่นำมาใช้ในงานชุดนี้ ผู้วิจัยได้เลือกใช้ความเรียบเนียนที่อยู่บนรูปทรงของชิ้นงานเพราะต้องการสื่อถึงความสะอาดเสมือนธรรมชาติที่บริสุทธิ์

องค์ประกอบ (Composition)

องค์ประกอบภาพของงานชิ้นนี้ กำหนดให้ผลงานทั้งชุดเป็นเอกภาพสมดุล มีจังหวะ ทิศทางการเคลื่อนไหวของรูปทรง มีพื้นที่ว่างในส่วนย่อยเพื่อลดการอัดอัดขณะเดียวกันก็สามารถสร้างความรู้สึกโปร่งสบายไม่แออัด ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องฉายโปรเจกเตอร์ภาพบรรยากาศทะเลมาฉายลงบนชิ้นงานและเสียงลงประกอบในผลงาน เพื่อให้เกิดความรู้สึกถึงบรรยากาศของท้องทะเลจริง ซึ่งจากการสังเกตได้ผลงานตามที่ตั้งใจตรงตามแนวคิดที่มีต่อผลงาน คือความอิสระของฝูงปลาทั้งฝูง

ผลงานสำเร็จศิลปะการจัดวางเทคนิคเครื่องเคลือบดินเผาความอิสระของสิ่งมีชีวิตจากท้องทะเลหลังโควิด 19

ชุดวาวเพชฌฆาตดำ

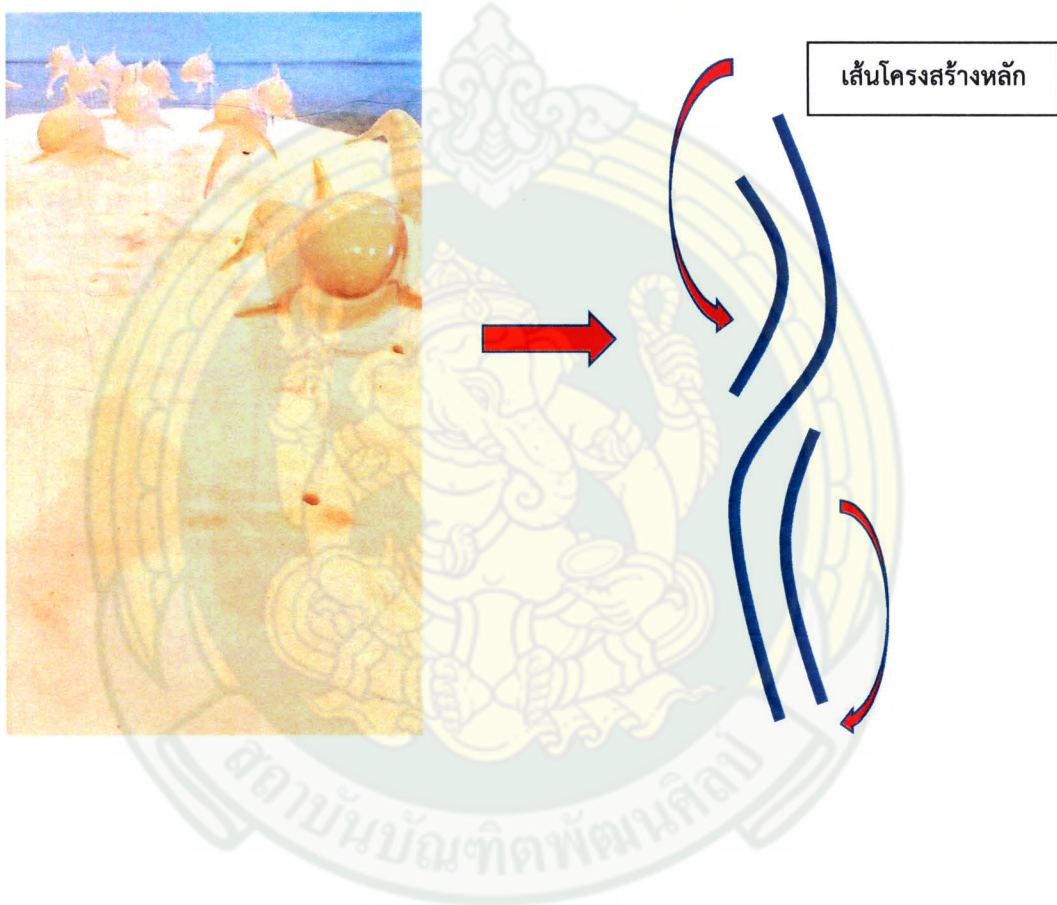

ภาพที่ 38 : ผลงานสำเร็จชุดวาวเพชฌฆาตดำ

ที่มา : ผู้วิจัย

การวิเคราะห์โครงสร้างชุดวาทเพชฌฆาตดำ

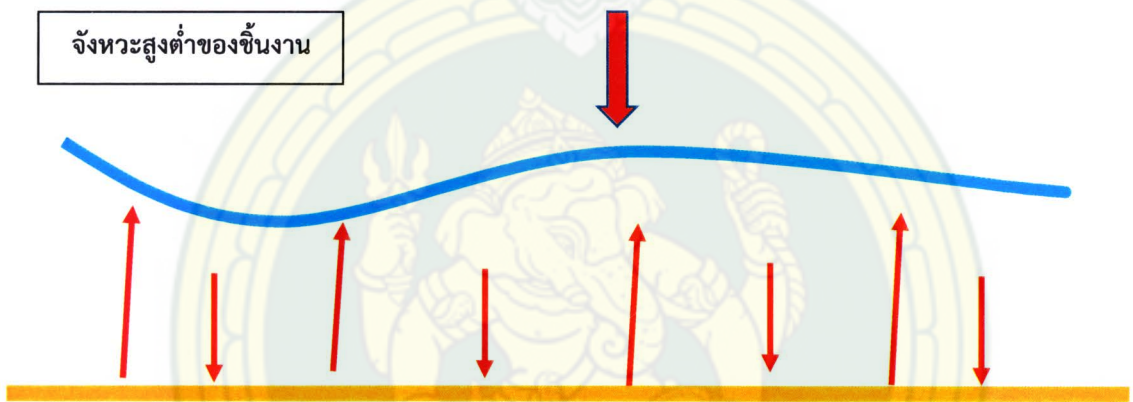
สิ่งที่ผู้วิจัยได้กำหนด คือ ความอิสระ ดังนั้นจึงได้ใช้เส้นโครงสร้างที่มีลักษณะโค้งเป็นจังหวะ ทำให้เกิดความรู้สึกถึงการเคลื่อนไหวได้อย่างอิสระ มีช่องว่างระหว่างชิ้นงานเพื่อลดการอัดอัดและสร้างจังหวะความเคลื่อนไหว

ภาพที่ 39 : ผลงานจัดวางชุดวาทเพชฌฆาตดำ

ที่มา : ผู้วิจัย

การวิเคราะห์โครงสร้างชุดวาฬเพชฌฆาตดำ

ภาพที่ 40 : การวิเคราะห์โครงสร้างชุดวาฬเพชฌฆาตดำ

ที่มา : ผู้วิจัย

นอกจากโครงสร้างหลักของผลงานที่มีความโค้งไปตามจังหวะมีการสั่นไหวของรูปทรง ผู้วิจัยได้ใช้จังหวะความสูงต่ำของชิ้นงานเพื่อเป็นการสร้างจังหวะให้เกิดการเคลื่อนไหวอีกทางหนึ่ง

การวิเคราะห์ทางทัศนธาตุชุดวาทเพชฌฆาตดำ

เส้น (Line)

เส้นที่นำมาใช้ คือ เส้นโค้งของกระดูกสันหลังซึ่งเป็นลักษณะเด่นของวาทเพชฌฆาตดำและโครงสร้างหลักในชุดนี้ผู้วิจัยใช้จังหวะสูงต่ำในการติดตั้งหากมองด้านข้างจะสามารถสร้างความรู้สึกถึงจังหวะเหมือนการมีชีวิต

สี (color)

สีที่นำมาใช้ในชิ้นงานทั้งหมดจะใช้เป็นสีเดียวกับชุดปลาฉลามหูดำ คือ สีขาว ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกชนิดของดินที่ให้สีขาวเมื่อผ่านขั้นตอนการเผาอุณหภูมิสูงและใช้สารเคมีเซอร์โคเนียม ออกไซด์ที่ให้สีขาวผสมในน้ำยาเคลือบ สีที่ได้จะเป็นสีขาว ซึ่งสารเคมีเมื่อเติมสารให้สีลงไปสีที่ได้จะเป็นสีขาวทึบแสง เพื่อสื่อถึงความบริสุทธิ์ที่มีในธรรมชาติ

รูปทรง (Shape)

รูปทรงโครงสร้างหลักของวาทเพชฌฆาตดำมีลักษณะโค้งไปตามจังหวะ เกิดความรู้สึกถึงความเคลื่อนไหวอย่างช้าๆเป็นจังหวะซึ่งตรงกับแนวคิดว่าการต้องการความอิสระ รูปทรงของชิ้นงานวาทเพชฌฆาตดำจะมีลักษณะการตัดทอรูปทรงและใช้วิธีการหาจังหวะของชิ้นงานให้มีลักษณะโค้งทำให้เหมือนมีชีวิต

พื้นผิว (Texture)

พื้นผิวที่นำมาใช้ในงานชุดนี้ผู้วิจัยใช้พื้นผิวที่มีความเรียบเพราะต้องการสื่อถึงความสะอาดเสมือนธรรมชาติที่บริสุทธิ์

องค์ประกอบ (Composition)

องค์ประกอบภาพของงานชิ้นนี้เหมือนกับชุดวาทเพชฌฆาตดำ ซึ่งมีความเป็นเอกภาพ สมดุล มีจังหวะทิศทาง การเคลื่อนไหวของรูปทรงที่มีสูงต่ำเหมือนคลื่นทะเล ทั้งนี้ผู้วิจัยยังปล่อยให้มีส่วนที่ว่างในส่วนย่อยเพื่อลดการอัดอัดขณะเดียวกันก็สามารถสร้างความรู้สึกโปร่งสบายไม่แออัด ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องฉายโปรเจ็คเตอร์ภาพบรรยากาศทะเลมาฉายลงบนชิ้นงานและเสียงลงประกอบในผลงาน เพื่อให้เกิดความรู้สึกถึงบรรยากาศของท้องทะเลจริง ซึ่งจากการสังเกตได้ผลงานตามที่ตั้งใจตรงตามแนวคิดที่มีต่อผลงาน คือ ความอิสระ ปลอดภัยของฝูงปลาทั้งฝูง

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

หลังจากได้ทำงานวิจัย เรื่อง ศิลปะการจัดวางเทคนิคเครื่องเคลือบดินเผาความอิสระของสิ่งมีชีวิตจากท้องทะเลหลังโควิด 19 สำเร็จบรรลุตามวัตถุประสงค์แล้วนั้น การสร้างสรรค์ผลงานวิจัยในครั้งนี้สิ่งหนึ่งที่ได้รับคือ ความสุขที่ได้ถ่ายทอดเนื้อหาเรื่องราวสิ่งมีชีวิตใต้ท้องทะเลที่มีความสมบูรณ์ โดยนำรูปทรงของวาฬเพชฌฆาตดำและฉลามหูดำเป็นสื่อตัวแทนของสัตว์ในท้องทะเล ผ่านแนวทางศิลปะการจัดวาง การทำงานเป็นไปตามสิ่งที่ได้กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์ มีการทดลองทั้งในตัววัสดุและลักษณะการจัดวางทิศทางและจำนวนของชิ้นงาน ซึ่งส่งผลต่อความรู้สึกถึงสิ่งที่ธรรมชาติได้รับการฟื้นฟู ผลงานสำเร็จทั้งหมด 2 ชุด ประกอบด้วยชุด วาฬเพชฌฆาตดำและฉลามหูดำ ประกอบติดตั้งผลงานปรับเปลี่ยนไปตามสถานการณ์จากที่เสนอแบบแขวนเปลี่ยนมาเป็นแบบติดตั้งบนพื้นแทนโดยใช้แท่งพลาสติกใสทำตัวแกนในการรองรับชิ้นงาน

ในส่วนของการใช้เครื่องฉายโปรเจกเตอร์ที่ฉายภาพบรรยากาศทะเลที่เคลื่อนไหวลงบนผลงานสำเร็จทั้ง 2 ชุด พร้อมเสียงของทะเล ส่งผลต่อความรู้สึกถึงการเคลื่อนไหวของบรรยากาศทำให้ส่งผลต่ออารมณ์ที่มีต่อชิ้นงานที่ล่องลอย อิสระ ปลอดภัย

งานวิจัยนี้อาจเป็นเพียงส่วนเล็กๆ ที่ต้องการนำเสนอให้เห็นถึงสิ่งมีชีวิตในธรรมชาติที่อยู่อย่างสงบสุข อิสระ สมบูรณ์ เป็นการแบ่งปันให้กับผู้ชมงานทุกคนได้สัมผัสถึงความจริงที่มีอยู่จริงในธรรมชาติ

ท้ายนี้ต้องขอขอบคุณทุนสนับสนุนจากสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ที่ได้เล็งเห็นคุณค่างานวิจัยในครั้งนี้

ข้อเสนอแนะ

● ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งนี้

- งบประมาณที่จำกัดกับลักษณะรูปแบบการทำวิจัย อาจมีงานพิจารณางบประมาณให้สูงขึ้น เมื่อเทียบกับคุณภาพและปริมาณของการทำงานวิจัย
- ในช่วงเวลาที่ทำวิจัยเป็นช่วงเดียวกับสถานการณ์โควิด 19 ยังแพร่เชื้ออยู่จึงมีผลต่อการเข้าใช้พื้นที่ในการทำงาน อาจมีการจัดสรรพื้นที่ส่วนกลางเพื่อใช้รองรับการทำงาน
- มีเวทีหรือสถานที่นำเสนอผลงาน ซึ่งอยู่ในช่วงระยะเวลาที่กำหนด

- ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

สิ่งที่ผู้วิจัยต้องการ คือ อยากเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างสรรค์ผลงานที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการได้ช่วยเหลือ
 ธรรมชาติ อาจเป็นมูลนิธิหรือองค์กรที่ช่วยเหลือสภาพแวดล้อมในธรรมชาติ ทั้งนี้เป็นการเปิดโอกาสผู้วิจัยเอง
 ได้ใช้ความรู้ความสามารถช่วยเหลือต่อสังคมและมีประโยชน์มากกว่าจะเก็บความรู้ไว้เพียงลำพัง งบที่ใช้ในการ
 ทำงานวิจัยแต่ละครั้งค่อนข้างสูงไม่ว่าสถานการณ์ฉุกเฉินหรือปัจจัยที่นอกเหนือจากการกำหนด ซึ่งสิ่งเหล่านี้
 ส่งผลโดยตรงต่อการทำงาน ผู้วิจัยจึงอาจจะต้องพิจารณาในการขอรับทุนครั้งต่อไป

ผลงานที่สำเร็จทุกชิ้น อยากส่งมอบให้กับสถานศึกษาหรือในพื้นที่ที่ต้องการ เพื่อประโยชน์ต่อทาง
 การศึกษา สังคม ทำให้ชิ้นงานถูกนำไปใช้จริงในสถานที่และพื้นที่จริง

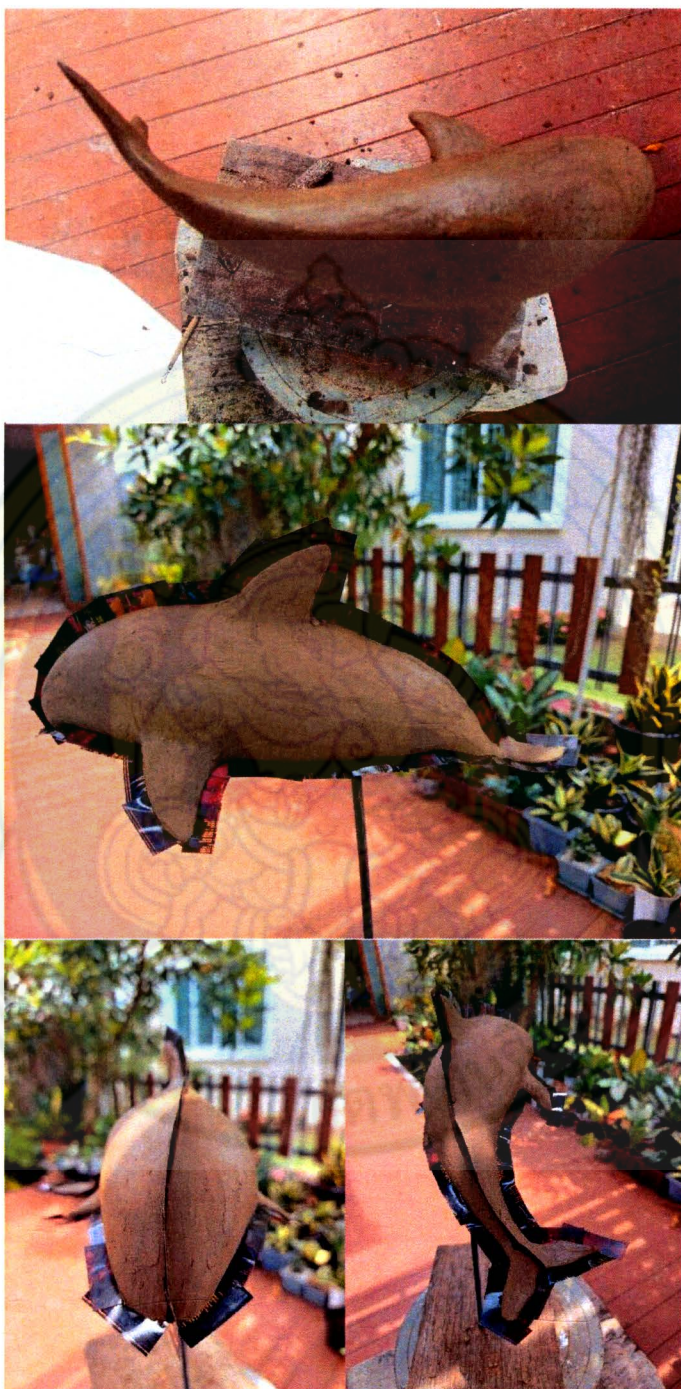

บรรณานุกรม

- ไพจิตร อิงศิริวัฒน์.2552.ตำหนิเซรามิกและแนวทางแก้ไข. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- _____. 2541.เนื้อดินเซรามิก. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- _____. 2547.รวมสูตรเคลือบเซรามิกส์. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- เวนิช สุวรรณโมลี.2537.(เอกสารประกอบการสอนรายวิชา ๓๖๕ ๒๐๑ เทคนิคการตกแต่ง. อัดสำเนา)
- สัญญาวิ สายบัว.ชุดปั้นปัญญาเด็กทำไมทำอะไร. ศิลปะรอบตัวเรา.บริษัท ไมเนอร์ คอร์ปอเรชั่น จำกัด(มหาชน).
- โอภาส นุชนิยม.2561.(เอกสารประกอบการสอนรายวิชา107-22003 เทคนิคในการสร้างสรรค์งานเครื่องปั้นดินเผา.อัดสำเนา)
- Atkin,Jacqui. 2009.250 Tips,Techniques and Trade Secrets for Potters. China: Printed by 1010 Printing International.
- Cosentino,Peter.1990.The Encyclopedia Of Pottery Techniques. China: Printed by Leefung-Asco Printers Ltd.
- Gemma Fletcher.2008.SHARKS and other creatures of the deep. Dorling Kindersley Limited A Penguin Company.
- Jeff Zamek. 2009. The Potter's Studio Clay & Glaze Handbook .Printed in Singapore.
- Josie Warshaw. 2007.The Complete Practical Potter.China.
- Kathy Triplett. 1997. Handbuilt Ceramics.New York/London : Lark Book , A Division of Sterling Publishing Co.,Inc.
- Mattison,Steve.2003.The Complete Potter. Singapore : Standard Industries.
- Marylin Scott. 2007.The potter's Bible. China : Printed in china by Midas Printing International Ltd,China.
- Maureen Mills.2008.Surface Design For Ceramics. New York : Lark Book ,A Division of Sterling Publishing Co.,Inc.
- Kathleen Standen. 2013. The New Ceramics Additions To Clay Bodies. India : printed and bound in india.
- Louisa Taylor.2020 .Ceramics Masterclass.China : Printed in china.
- <https://ocac.go.th/%E0%B8%9A%E0%B8%97%E0%B8%97%E0%B8%B5%E0%B9%88-18-installation-art/>
- <http://realmetro.com/amazing-installation-art-2019/>

ภาพบรรยากาศการทำงาน

ภาพบรรยากาศการทำงาน

ภาพบรรยากาศการทำงาน

ภาพบรรยากาศการทำงาน

ภาพบรรยากาศการทำงาน

ภาคผนวก ข

บทความลงเผยแพร่ทางออนไลน์วารสารศิลปปริทัศน์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ศิลปะการจัดวางเทคนิคเครื่องเคลือบดินเผาความอิสระของสิ่งมีชีวิตจากท้องทะเลหลังโควิด19

The Art Installation of Ceramics Technique: A Freedom of Sea Creatures after COVID 19

โอภาส นุชนิยม

OPAS NUCHNIYOM

สาขาวิชาเครื่องเคลือบดินเผา คณะศิลปวิจิตร สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

Department of ceramics, Faculty of Fine Arts, Bunditpattanasilpa Institute.

บทคัดย่อ

ในสภาวะที่โรคโควิด 19 ระบาดอย่างหนักในช่วงที่ผ่านมาส่งผลกระทบต่อมนุษย์ทั้งทางตรงและทางอ้อม จนมีการสร้างมาตรการป้องกันตัวเองด้วยวิธีการกักตัวอยู่ในพื้นที่จำกัด เพื่อความปลอดภัยและเป็นการควบคุมการแพร่กระจายของเชื้อโรค ขณะที่มนุษย์ป้องกันตัวเองด้วยการกักตัว ในทางกลับกันทำให้ฝูงสัตว์หลายชนิดได้ใช้ชีวิตอย่างอิสระ เสรี ขาดการลบกวนของมนุษย์ จนมีการเพิ่มจำนวนมากขึ้นเพียงแค่วะเวลาไม่นาน สังเกตจากการออกมาเผยโฉมให้เห็นบ่อยครั้ง โดยเฉพาะปลาลามहुดำและวาฬเพชฌฆาตดำสัตว์หายากแห่งท้องทะเลไทย

ผู้เขียนจึงเกิดแนวคิดที่อยากนำเสนอความสมบูรณ์ของสัตว์ในธรรมชาติหลังโควิด 19 จึงได้นำเสนอโดยใช้ปลาลามहुดำและวาฬเพชฌฆาตดำเป็นสื่อเพื่อสะท้อนถึงความอิสระ ปลอดภัยและกระตุ้นให้เห็นถึงคุณค่าที่ควรอนุรักษ์จำนวนของสัตว์ในธรรมชาติ จึงได้ใช้เทคนิคเครื่องเคลือบดินเผาในการสร้างชิ้นงานรูปแบบปลาทั้ง 2 ชนิด ด้วยการลดทอนรายละเอียดของรูปร่างและรูปทรงลงเพื่อให้เกิดความรู้สึกผ่อนคลายเรียบง่าย ทั้งนี้ตัวปลาแต่ละตัวจะมีจังหวะของเส้นโค้งที่อ่อนช้อยไปมา ก่อนนำไปสู่ขั้นตอนการเคลือบสีขาวในชิ้นงานเพราะสีขาวเป็นสีที่สื่อถึงความเบาสบาย จากนั้นนำมาจัดวางในรูปแบบศิลปะการจัดวางโดยใช้เส้นโครงสร้างใหญ่ที่โค้งซึ่งจะส่งผลต่อความรู้สึกที่เคลื่อนไหวไปมาอย่างอิสระ สิ่งที่ต้องการให้ทุกคนได้ตระหนักถึงความสำคัญของสัตว์ในธรรมชาติ จึงได้เพิ่มปริมาณชิ้นงานให้มีจำนวนมากขึ้นเพื่อเป็นการแสดงออกทางสัญลักษณ์

คำสำคัญ : ศิลปะการจัดวาง , โควิด 19, ปลาลามहुดำ, วาฬเพชฌฆาตดำ

ABSTRACT

In the circumstance that Covid-19 is severely spreading recently, it directly and indirectly affects human beings. There has been a protective measure of quarantine for safety and to control spreading of the disease. While human beings protect themselves by quarantine, animals, on the other hand, live freely with no disturbance from human beings and their number increases in such short period of time. This can be observed by frequent sighting especially Blacktip reef shark and false killer whale which are rare creature in the seas.

Therefore, the author wishes to present the abundance of wildlife in the nature after Covid-19 by using Blacktip reef shark and false killer whale as media to reflect independence, safety and this would urge the realization of the preservable value of the amount of wildlife in the nature. The porcelain technique was used in creating the workpieces of these 2 fish by reducing the details of the figure and shape in order to create the feeling of relaxation and smoothness. Each fish has its own graceful sliding curve. Then they would be the

step of white coating to the work because white can indicate lightness and they would be arranged in the arrangement art by using a large curve influencing the feeling of independent movement. In order to make everyone realize the importance of wildlife, there have been more work pieces serving as symbolic expression.

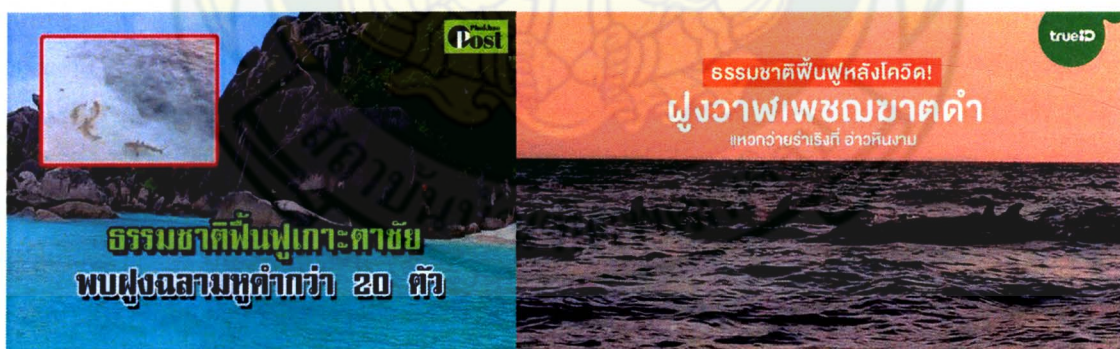
Keywords : Installation, covid-19, Blacktip reef shark, false killer whale

บทนำ

ในช่วงของสภาวะโรคระบาดโควิด 19 สร้างความเสียหายให้กับมวลมนุษยชาติอย่างรุนแรงที่สุดในรอบหลายสิบปีที่ผ่านมา ความเสียหายได้ขยายวงกว้างต่อประชากรทั่วโลก มีการติดเชื้อตลอดจนการเสียชีวิต สิ่งที่เกี่ยวข้องในขณะนี้ คือ การป้องกันตนเองด้วยวิธีอยู่กับที่กักตัวในสถานที่พักและไม่ออกไปในที่ชุมชนคนหมู่มาก มาตรการนี้ถูกนำมาใช้เพื่อป้องกันการคร่าชีวิตของมวลมนุษย์

ทางกลับกันการที่มนุษย์ได้สร้างมาตรการการกักตัวทำให้เกิดการฟื้นตัวของสรรพชีวิตในธรรมชาติ ดังจะเห็นได้จากการนำเสนอสัตว์ทางทีวี ที่มีฝูงปลาฉลามออกมาแหวกว่ายอย่างอิสระในเขตนํ้าตื้น ช้างป่าเดินเรียงแถวกันหลายสิบตัว พบทั้งสัตว์ป่าสงวนและสัตว์ป่าคุ้มครอง

ภาพสัตว์ทะเลต่างๆ ที่ถูกเผยแพร่จากเจ้าหน้าที่หน่วยงานอนุรักษ์ แสดงให้เห็นว่าเมื่อธรรมชาติไม่ถูกรบกวน จะทำให้เราได้เห็นถึงความอุดมสมบูรณ์ของท้องทะเลไทยเหล่าสัตว์ทะเลหายาก อาทิ พะยูน โลมา เต่าทะเล หรือแม้แต่ วาฬ สายพันธุ์ต่างๆ ปรากฏโฉมออกมาให้เห็นชนิดที่ผู้คนต้องตะลึงทะเลอันดามัน ด้าน จ.ตรัง และกระบี่ปรากฏ ฝูงพะยูน เกือบ 20 ตัว โผล่ว่ายน้ำรวมฝูงกันออกหากินใกล้เกาะลิบง อ.กันตัง จ.ตรัง หรือ ฝูงวาฬเพชฌฆาตดำ มากกว่า 30 ตัว โผล่ขึ้นมาเล่นน้ำใกล้เกาะรอก ภูเก็ตจำนวนมาก ในเขตอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะลันตา และ ฝูงฉลามหูดำ นับสิบๆตัวเข้ามาหากินที่หมู่เกาะพีพี และเกาะห้อง จ.กระบี่

ภาพที่ 1 : ธรรมชาติฟื้นฟูเกาะตาชัย/ฝูงวาฬเพชฌฆาตดำ

ที่มา : <https://phukhaopost.com/news/4-65-9651-%/> <https://travel.trueid.net/detail/ezvVm2ZeQPlz>

ทั้งหมดนี้เป็นเพียงแค่บางส่วนที่คนไทยได้พบเห็นการฟื้นตัวของธรรมชาติและสัตว์น้ำทะเลหายากที่เกิดขึ้นในช่วงวิกฤติไวรัสโควิด-19 และเชื่อว่าสัตว์หายากที่ไม่มีโอกาสได้เห็น ยังมีอีกมากในสภาพธรรมชาติของไทย (วิสุทธิ์ รองพล.2563.โควิด-19 ชูชีวิตท้องทะเลไทย สัตว์น้ำ-ปะการังรอดโฉมงดงาม.สืบค้นเมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน 2563.จาก <https://www.thairath.co.th/news/local/south/1845844>)

ผู้เขียนได้เห็นความงดงามหลังจากวิกฤตโควิด 19 ที่ส่งผลต่อความสมดุลในธรรมชาติ นี่สังเกตได้จากฝูงปลาฉลามหูดำ วาฬเพชฌฆาตดำจำนวนเพิ่มมากขึ้นที่ออกมาอดโถมจากแหล่งหลบซ่อน วายน้ำอย่างอิสระและรับรู้ถึงความปลอดภัย นั้นแสดงให้เห็นว่าธรรมชาติกำลังฟื้นฟูระบบนิเวศขึ้นใหม่ให้มีความสมดุลซึ่งกันและกัน ผู้เขียนจึงเกิดแนวคิดในการสร้างสรรค์ผลงานในรูปแบบศิลปะการจัดวางเทคนิคเครื่องเคลือบดินเผาเพื่อถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกในความอิสระและความปลอดภัยของฝูงปลาฉลามหูดำ วาฬเพชฌฆาตดำ ชีวิตจากท้องทะเลหลังโควิด 19 โดยการนำรูปทรงของปลาฉลามหูดำและวาฬเพชฌฆาตดำ นำมาลดทอนรูปทรงแบบเรียบง่าย ตัวชิ้นงานจะใช้เคลือบสีขาวซึ่งส่งผลต่อความรู้สึกอิสระและปลอดภัย วิธีการจัดวางจะเลือกใช้ซี่งหะทิศทางของชิ้นงานมีการเชื่อมโยงด้วยเส้นโค้ง ทำให้เกิดความรู้สึกถึงการเคลื่อนไหวอย่างอิสระ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อต้องการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะการจัดวางด้วยเทคนิคเครื่องเคลือบดินเผาแนวคิด ความอิสระของสิ่งมีชีวิตจากท้องทะเลหลังโควิด 19
2. เพื่อต้องการกระตุ้นหรือสร้างแรงบันดาลใจต่อสังคมให้ตระหนักถึงการอนุรักษ์ธรรมชาติเพิ่มขึ้น

ระเบียบวิธีวิจัย

ผู้เขียนได้แบ่งขั้นตอนการดำเนินงาน เพื่อความสะดวกและง่ายต่อการทำงานดังนี้

1. รวบรวมข้อมูลเอกสาร
2. วิเคราะห์พร้อมปฏิบัติงาน

รวบรวมข้อมูลเอกสาร

ทำการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะงานที่ผู้เขียนต้องการศึกษาจากช่องทางอินเทอร์เน็ต จากศิลปะนิพนธ์ จากบทความ ซึ่งได้แก่ ข้อมูลทางทรัพยากรทางน้ำ ข้อมูลผลงานทางด้านศิลปะการจัดวาง เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางการดำเนินงาน

บทความจากสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล(depa) โดยนางวนิดา บุญภิรักษ์ ฝ่ายนโยบายและยุทธศาสตร์ เรื่อง ธรรมชาติที่ยั่งยืนหลังยุคโควิด-19 การแพร่ระบาดของ “COVID-19” ส่งผลกระทบอย่างมากต่อเศรษฐกิจและสังคม การดำรงชีวิตและสิ่งแวดล้อม สำหรับประเทศไทย กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ได้เผยแพร่ข้อมูลว่ามีการพบเห็นพืชม และ สัตว์ป่า/สัตว์สงวนหลายชนิด เช่น อุทยานภูซาง จังหวัดพะเยา พบว่าพืชพันธุ์ไม้หายากกลับมาเจริญงอกงามอย่างรวดเร็ว สัตว์ป่าต่างๆ เช่น หมูป่า กระรอกบิน ผีเสื้อชนิดต่างๆ เสี่ยงผา ปรากฏตัวให้เห็นได้บ่อยครั้งโลมา วาฬ ปลาฉลามหูดำออกมาว่ายน้ำเป็นฝูงใหญ่ ปลาพะยูนกินหญ้าทะเลที่เจริญงอกงามนับสิบตัว เต่ามะเฟืองขึ้นมาวางไข่บนชายหาดมากที่สุดในรอบ 20 ปี ภาพเหล่านี้ทำให้เห็นว่าการสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19 ส่งผลกระทบเชิงบวกต่อสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ

ภาพที่ 2 : ฝูงฉลามหูดำ

จะเห็นได้ว่าสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคโควิด-19 เป็นทั้งวิกฤต และโอกาส ให้ได้ทบทวนสถานการณ์และพฤติกรรมที่ผ่านมา เป็นช่วงเวลาที่พิสูจน์ให้เห็นว่าธรรมชาติสามารถฟื้นตัวได้ หากเราใช้เวลาและรู้จักปรับตัวเพื่ออยู่ร่วมกับธรรมชาติอย่างพึ่งพาอาศัย เป็น “วิถีชีวิตปกติใหม่” ที่คำนึงถึงสภาวะแวดล้อมมากขึ้น เป็นโอกาสให้เกิดการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และดิจิทัล เพื่อแก้ปัญหาทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม อาทิ การปล่อยก๊าซเรือนกระจก การใช้พลังงาน/พลังงานทดแทน การกำจัดขยะ และมลพิษต่าง ๆ การคิดค้นวัสดุทดแทน และโอกาสอื่นๆ อีกมากมาย

ธรรมชาติเป็นเรื่องของทุกคน เริ่มจากตัวเรา สังคมของเรา กับสิ่งต่างๆ ในชีวิตประจำวัน เช่น ลดการใช้วัสดุ single use หลีกเลี่ยงทัศนคติการใช้ทรัพยากรอย่างรู้ค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด และเมื่อสิ่งต่างๆ เหล่านี้ กลายเป็น “วิถีชีวิตปกติใหม่” ในที่สุดเราก็จะสามารถใช้ชีวิตอยู่กับธรรมชาติได้อย่างยั่งยืน (วนิดา บุญภิรักษ์.2563.ธรรมชาติที่ยั่งยืนหลังยุคโควิด-19.สืบค้นเมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน 2563 <https://www.depa.or.th/th/article-view/nature-covid19>)

บทความจากสำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย เรื่อง Installation art Installation หมายถึง ศิลปะจัดวางหรือศิลปะติดตั้ง Installation art หมายถึง ประเภทของงานศิลปะที่มีที่ตั่งเฉพาะจุด, เป็นงานสามมิติ สร้างสรรค์เพื่อที่จะแปรสภาพการรับรู้ของสิ่งแวดล้อม (perception of a space) แล้ว “ศิลปะจัดวาง” คืออะไร? โดยทั่วไปหมายถึงศิลปะที่วาดด้วยการนำวัสดุใดๆ ที่ผู้สร้างคัดเลือกนำมาติดตั้ง จัดวางภายในอาคาร ในห้องโถงซึ่งเป็นสิ่งก่อสร้าง ส่วนการติดตั้ง+จัดวางถ้าตั้งอยู่ภายนอกก็เป็นงานศิลปะจัดวางเหมือนกัน บางคนเรียกว่า “ศิลปะภูมิทัศน์” (Land art) การติดตั้ง+จัดวางทั้งภายนอกและภายในอาคารเป็นงานศิลปะที่ติดตั้งอย่างถาวรหรือเพียงชั่วคราวก็ได้ เช่น จัดวางในพิพิธภัณฑ์หอศิลป์ ในสวน ชายหาด ได้ทั้งนั้น แต่ทั้งนี้หัวใจหลักของศิลปะการจัดวางคือแนวความคิดในบทเริ่มต้น แนวความคิดอาจเกิดขึ้นจากจินตนาการเพียวๆ อาจเกิดจากแรงกระเพื่อมทางสังคม อารมณ์ร่วมกับธรรมชาติ หรือผสมผสานทั้งหมดเข้าด้วยกัน เช่น การนำแนวความคิดระหว่างสังคมชนบทมาผสมผสานกับจินตนาการ เป็นต้น ส่วนใหญ่งานที่พบไม่ใช่งานเหมือนจริง แต่คลี่คลายหรือตัดทอนไปสู่งานในรูปแบบงานก้าวข้ามความจริง (นามธรรม) คนดูงานสามารถตีความหรือขยายความหมายด้วยการมองเห็น ไม่จำเป็นต้องฟังศิลปินอธิบาย แต่ถ้าได้ฟังแนวความคิดอาจเข้าใจมากขึ้น เห็นคล้อยมากขึ้น แต่ทั้งนี้ศิลปะจัดวางนั้นให้โอกาสผู้เสพงานตีความในทางกว้าง หมายความว่าคนหนึ่งคิดอย่างหนึ่ง อีกคนหนึ่งคิดอีกอย่างหนึ่ง อีกคนหนึ่งตีความอีกอย่างหนึ่ง ได้ทั้งนั้น เป็นงานศิลปะที่ให้อิสระทางความคิดมากเป็นพิเศษ และด้วยงาน Installation art เป็นงานศิลปะในเชิงความคิดอิสระดังนั้นการสร้างงานของศิลปินจึงกว้างมากและอาจพูดได้ว่าการเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ในงานประเภทนี้มีความหลากหลายมากที่สุด ไม่ว่าจะเป็นโลหะ ไม้ ทราย ปูน คลื่น เสียง ล้วนนำมาสร้างเป็นงาน Installation art ได้ทั้งสิ้นและที่สนุกไปกว่านั้นคือสามารถเอาวัสดุหลายอย่างมารวมอยู่ด้วยกันได้ด้วย

(บทความจากสำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย.2561. Installation art. สืบค้นเมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน 2563 .จาก <https://ocac.go.th/%E0%B8%9A%E0%B8%97%E0%B5%E018-installation-art/>)

ภาพที่ 3 : Field of Light โดยศิลปิน Bruce Munro ชาวบริติช
ที่มา : <http://realmetro.com/amazing-installation-art-2019/>

วิเคราะห์พร้อมปฏิบัติงาน

ขั้นตอนนี้เริ่มวิเคราะห์ข้อมูลตลอดจนการร่างแบบ 2 มิติ เพื่อประมวลภาพรวมของผลงาน โดยคำนึงถึงลักษณะท่าทางที่มีความอิสระของฝูงปลาฉลามหูดำและวาฬเพชฌฆาตดำ จากนั้นนำมาพัฒนารูปแบบก่อนสร้างสรรค์ผลงานในรูปแบบศิลปะการจัดวางเทคนิคเครื่องเคลือบดินเผาลักษณะของชิ้นงานจะใช้วิธีการลวดทอนรูปทรงเรียบง่ายแต่ยังคงการรับรู้ได้ว่าเป็นลักษณะของปลาฉลามหูดำและวาฬเพชฌฆาตดำ เพื่อต้องการส่งผลทางด้านอารมณ์ความรู้สึกถึงความอิสระและความปลอดภัย

ชุดที่ 1 ชุดปลาฉลามหูดำ โดยกำหนดลักษณะรูปทรงของปลาฉลามหูดำ ในอิริยาบถท่าทางการแหวกว่ายน้ำทะเลที่อิสระ ผู้เขียนใช้จังหวะของโครงสร้างปลาที่ว่ายน้ำอย่างอิสระมาร่างแบบ 2 มิติ เพื่อหารูปแบบที่เหมาะสมและตรงกับวัตถุประสงค์

ภาพที่ 4 : แบบร่าง 2 มิติ ฉลามหูดำ

ที่มา : ผู้เขียน

ชุดที่ 2 ชุดวาฬเพชฌฆาตดำ วิธีการสร้างสรรค์ผลงานเครื่องเคลือบดินเผาในรูปแบบศิลปะการจัดวาง โดยกำหนดลักษณะรูปทรงของวาฬเพชฌฆาตดำ ในอิริยาบถท่าทางการแหวกว่ายน้ำทะเลที่อิสระ

ภาพที่ 5 : แบบร่าง 2 มิติ วาฬเพชฌฆาตดำ

ที่มา : ผู้เขียน

ผลการงานวิจัย

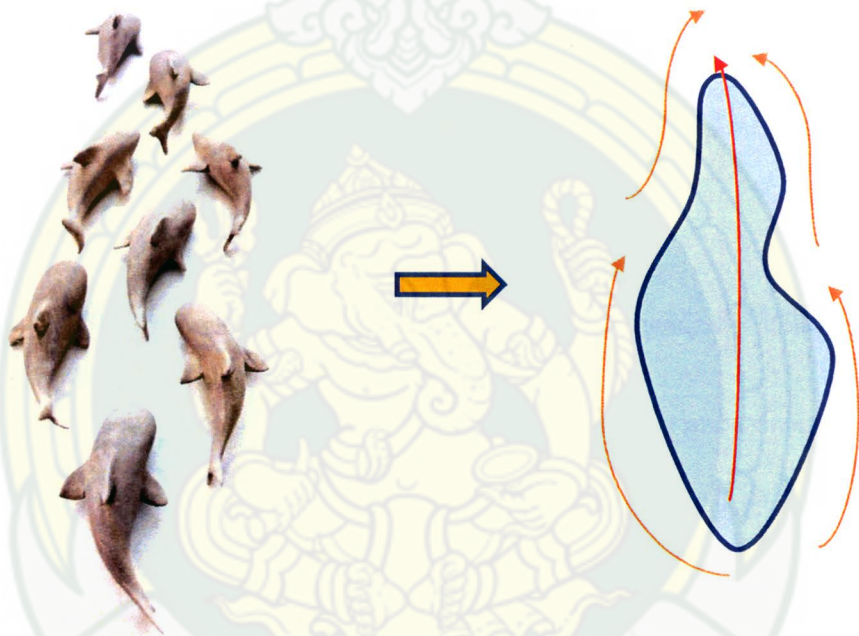
ผู้เขียนได้ศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการฟื้นฟูธรรมชาติหลังโควิด-19 เน้นหาเรื่องราวของสัตว์ทะเลโดยเฉพาะปลาฉลามหูดำและวาฬเพชฌฆาตดำซึ่งข้อมูลที่ได้ศึกษาส่วนใหญ่จะเกี่ยวกับการขนาดพันธุ์ การเจริญเติบโต และความอิสระ สิ่งที่คุณเขียนต้องการ

นำเสนอ คือ ผลงานศิลปะการจัดวางเครื่องเคลือบดินเผา รูปแบบความอิสระของสัตว์ทะเลโดยเฉพาะปลาฉลามหูดำและวาฬเพชฌฆาตดำ ตลอดจนต้องการสื่อให้ผู้คนได้ตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญของสิ่งมีชีวิตในธรรมชาติที่มีส่วนได้รับผลกระทบจากการกระทำของมนุษย์

ผู้เขียนใช้วิธีการจัดวางชิ้นงานโดยใช้ลักษณะการแขวนทั้งหมดเพื่อให้เกิดมุมมองต่อชิ้นงานมีความอิสระ อีกทั้งการใช้หลักการทางศิลปะมาใช้ในการงาน คือ การนำเส้นโครงสร้างที่มีความโค้งและต่อเนื่องกันมาใส่ในตัวชิ้นงาน(ปลาฉลามหูดำและวาฬเพชฌฆาตดำ)ให้เกิดความเคลื่อนไหวเพราะเส้นโค้งจะส่งผลต่ออารมณ์และความรู้สึกที่เคลื่อนไหว อิสระ มีชีวิต

ดังนั้นผู้เขียนจึงได้ขึ้นรูปชิ้นงานตามลักษณะที่ต้องการด้วยวิธีขึ้นรูปชิ้นงานปลาฉลามหูดำและวาฬเพชฌฆาตดำในจังหวะทิศทางเส้นโค้ง ซึ่งลักษณะชิ้นงานแต่ละชิ้นจะมีจังหวะที่ต่างกันแต่เมื่อจับมาวางในรูปแบบศิลปะการจัดวางโดยควบคุมทิศทางโครงสร้างหลักจะเกิดมุมมองที่มีความอิสระ มีความสุข ปลอดภัย

ภาพที่ 6 : การวิเคราะห์รูปทรง ชุดปลาฉลามหูดำ
ที่มา : ผู้เขียน

ผลงานชุดปลาฉลามหูดำผู้เขียนได้วิเคราะห์ผลงานด้วยหลักองค์ประกอบศิลป์โดยนำทัศนธาตุมาจัดวางรูปร่างหรือรูปทรงให้เกิดความพอดี ซึ่งจะช่วยให้ผลงานเกิดความสมบูรณ์ จัดแบ่งดังนี้

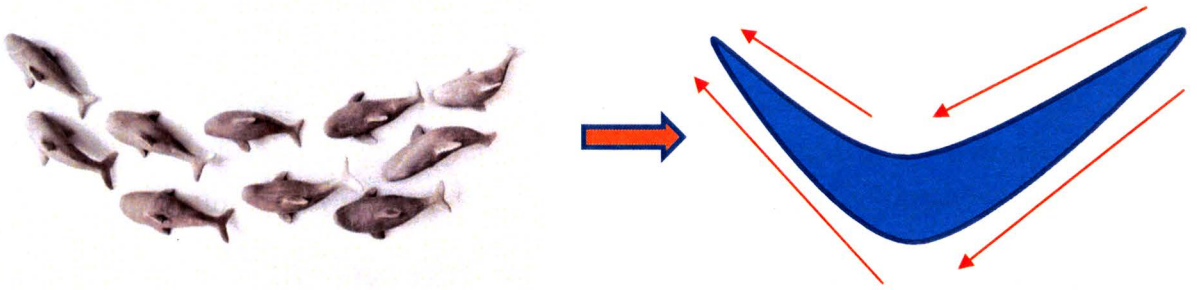
เส้น ที่นำมาใช้ในผลงาน คือเส้นโค้งโดยนำมาใช้วางเป็นโครงสร้างหลักเพื่อให้เกิดทิศทางและการเคลื่อนไหว มีลักษณะเป็นการซ้ำเป็นจังหวะอย่างต่อเนื่องกันไป

พื้นผิว ลักษณะพื้นผิวจะเป็นผิวเรียบ ทำให้รู้สึกลื่นไหลของชิ้นงาน

สี สีที่ใช้เป็นสีขาวโดยใช้เคลือบขาวทึบซึ่งเป็นเคลือบเฉพาะทางเครื่องเคลือบดินเผา

รูปร่าง รูปทรง เป็นเป็นรูปทรงของปลาฉลามหูดำแต่ลดทอนรูปทรงและรายละเอียดเพื่อให้เกิดความรู้สึกทางความงาม ขนาดเหมาะสมกับพื้นที่ที่ใช้ในการทำศิลปะการจัดวางโดยจัดสัดส่วนให้สมดุลกัน

ผลงานชุดนี้ใช้หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์แบบเป็นเอกภาพ คือมีความสมดุลของรูปทรงและทิศทาง ที่พุ่งไปด้านหน้า เคลื่อนไหวเป็นจังหวะการซ้ำอย่างซ้ำๆ แสดงถึงความรู้สึกอย่างอิสระและลงตัว

ภาพที่ 7 : การวิเคราะห์รูปทรงชุด วาฬเพชฌฆาตดำ
ที่มา : ผู้เขียน

ผลงานชุดวาฬเพชฌฆาตดำผู้เขียนได้วิเคราะห์ผลงานด้วยหลักองค์ประกอบศิลป์โดยนำทัศนธาตุมาจัดวางรูปร่างหรือรูปทรงให้เกิดความงาม ซึ่งจะทำให้ผลงานเกิดความสมบูรณ์ จัดแบ่งดังนี้

เส้น ที่นำมาใช้ในผลงาน คือเส้นโค้งโดยนำมาใช้วางเป็นโครงสร้างหลักเพื่อให้เกิดทิศทางและการเคลื่อนไหวมีลักษณะเป็นการซ้ำเป็นจังหวะอย่างต่อเนื่องกันไป

พื้นผิว ลักษณะพื้นผิวจะเป็นผิวเรียบ ทำให้รู้สึกสั่นไหวของชิ้นงาน

สี สีที่ใช้เป็นสีขาวโดยใช้เคลือบขาวทึบซึ่งเป็นเคลือบเฉพาะทางเครื่องเคลือบดินเผา

รูปร่าง รูปทรง เป็นเป็นรูปทรงของวาฬเพชฌฆาตดำแต่ลดทอนรูปทรงและรายละเอียดเพื่อให้เกิดความรู้สึกทางความงาม ขนาดเหมาะสมกับพื้นที่ที่ใช้ในการทำศิลปะการจัดวางโดยจัดสัดส่วนให้สมดุลกัน

ผลงานชุดนี้ใช้หลักการจัดทิศทางจุดหนึ่งไปยังอีกจุดหนึ่ง ทำให้เกิดความเคลื่อนไหวทางสายตาไปสู่ทิศทางที่กำหนดเส้นโค้งจะเคลื่อนไหวเป็นจังหวะอย่างช้าๆ ผ่อนคลาย แสดงถึงความรู้สึกอย่างอิสระและลงตัว

อภิปรายผล

หลังจากผลงานชุด ศิลปะการจัดวางเทคนิคเครื่องเคลือบดินเผาความอิสระของสิ่งมีชีวิตจากท้องทะเลหลังโควิด19 สำเร็จสมบูรณ์แล้วภายในชิ้นงานยังมีความงามตามสุนทรียภาพแล้วยังสอดแทรกเนื้อหาเรื่องราวที่สื่อถึงความสำคัญของธรรมชาติที่มีการจัดการในระบบกลไกด้วยตัวเองในระยะเวลาหนึ่งและยังคงไว้ซึ่งความงามและความดี

การนำเสนอรูปแบบการติดตั้งผลงาน(ศิลปะการจัดวาง)เป็นส่วนหนึ่งที่สามารถจัดการกับรูปแบบชิ้นงานให้เหมาะสมกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ จำนวนของชิ้นงานจึงเป็นเหตุผลหนึ่งที่สื่อถึงปริมาณและจำนวนของสัตว์ที่เพิ่มมากขึ้นสืบเนื่องมาจากการกักตัวของมนุษย์จึงส่งผลต่อระบบนิเวศในธรรมชาติ ลักษณะการติดตั้งชิ้นงานที่ใช้วิธีการแขวนลอยยังส่งผลต่อความรู้สึกความเป็นอิสระ ล่องลอย เบาสบาย

ผลงานชุดนี้อาจเป็นส่วนเล็กๆของความต้องที่จะสะท้อนให้เห็นถึงคุณค่าและความสำคัญของสิ่งมีชีวิตในธรรมชาติ หากทุกคนร่วมมือร่วมใจกันปฏิบัติและเคารพในธรรมชาติจะทำให้ธรรมชาติคงอยู่ต่อไปได้ยาวนาน

เอกสารอ้างอิง

ณัฐรัตน์ ปภาสสิทธิ์.2549.โลกของสัตว์น้ำ1.บริษัท ไมเนอร์ คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน).

โชคชัย อัครวินชัย.2546.สารานุกรมสำหรับเยาวชน โลกของเรา.บริษัทนามมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์ จำกัด.

วนิดา บุญภิรักษ์.2563.ธรรมชาติที่ยั่งยืนหลังยุคโควิด-19.สืบค้นเมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน 2563.

วิสุทธิ์ รองพล.2563.โควิด-19 ชูชีวิตท่องเที่ยวไทย สัตว์น้ำ-ปะการังอวดโฉมงดงาม.สืบค้นเมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน 2563.จาก<https://www.thairath.co.th/news/local/south/1845844>

เวนิช สุวรรณโมลี.2537.(เอกสารประกอบการสอนรายวิชา ๓๖๕ ๒๐๑ เทคนิคการตกแต่ง. อัดสำเนา)

สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย.2561.บทความ Installation art.สืบค้นเมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน 2563.จาก <https://ocac.go.th/%E0%B8%9A%E0%B8%97%E0%B8%97%E0%B8%B5%E0%B9%88-18-installation-art/>

โอบาส นุชนิยม.2561.(เอกสารประกอบการสอนรายวิชา107-22003 เทคนิคในการสร้างสรรค์งานเครื่องปั้นดินเผา. อัดสำเนา)

Charlotte Uhlenbroek.(2012).ILLUSTRATED ENCYCLOPEDIA OF ANIMAL LIFE
.London.Dorling Kindersley Limited.

Cosentino,Peter.1990.The Encyclopedia Of Pottery Techniques.China: Printed by Leefung-Asco
Printers Ltd.

Gemma Fletcher.2008.SHARKS and other creatures of the deep. Dorling Kindersley Limited A Penguin
Company.

Kathleen Standen. 2013. The New Ceramics Additions To Clay Bodies. India : printed and bound in india.

Mattison,Steve.2003.The Complete Potter. Singapore : Standard Industries.

Marylin Scott. 2007.The potter's Bible. China : Printed in china by Midas Printing International
Ltd,China.

ประวัติ

ชื่อ ผู้ช่วยศาสตราจารย์โอภาส นุชนิยม
 ปีเกิด 1 สิงหาคม พ.ศ. 2519 จังหวัดนครศรีธรรมราช
 ที่อยู่ 1/28 หมู่บ้านไทมอนด์ วิลล์ หมู่ 2 ต.ศาลายา อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม 73170
 E: mail opas7065@gmail.com

ประวัติการศึกษา

- พ.ศ. 2538 - ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) วิทยาลัยศิลปหัตถกรรมนครศรีฯ
 พ.ศ. 2541 - ศิลปบัณฑิต สาขาวิชาเครื่องเคลือบดินเผา คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
 พ.ศ. 2549 - ศิลปมหาบัณฑิต สาขาวิชาเครื่องเคลือบดินเผา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ประวัติการทำงาน

- พ.ศ. 2541 Designer Ceramics PN Candle and Ceramics Ltd.
 พ.ศ. 2545 Designer Ceramics Universal Business Ltd.
 พ.ศ. 2546 ครูสอนศิลปะเด็กโรงเรียนอนุบาลโชคชัยครูเกี้ยว
 พ.ศ. 2548 นักออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ OTOP (2005-2006)
 พ.ศ. 2550- ปัจจุบัน อาจารย์ประจำสาขาวิชาเครื่องเคลือบดินเผา ภาควิชาศิลปกรรม คณะศิลปวิจิตร สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม

ผลงานทางวิชาการ

- พ.ศ. 2557 งานวิจัย เรื่อง....โครงการพัฒนาส่วนผสมเนื้อดินปั้นจากแหล่งดินนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม เผาที่อุณหภูมิ ๑,๒๐๐ องศาเซลเซียส
 พ.ศ. 2558 งานวิจัยโครงการทดลองส่วนผสมน้ำยาเคลือบกับสูตรเนื้อดินปั้นนครชัยศรี
 พ.ศ. 2559 โครงการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมเครื่องเคลือบดินเผา หั่วข้อ สุภาชีวิตไทยที่เกี่ยวกับสัตว์
 พ.ศ. 2560 โครงการสร้างสรรค์ผลงานเครื่องเคลือบดินเผาหั่วข้อ ผลผลิตแห่งพงไพร
 พ.ศ. 2563 โครงการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมเครื่องเคลือบดินเผาจากคำสอนพ่อสู่ลูก
 พ.ศ. 2564 ศิลปะการจัดวางเทคนิคเครื่องเคลือบดินเผาความอิสระของสิ่งมีชีวิตจากท้องทะเล
 หลังโควิด 19

การแสดงผลงาน

- พ.ศ. 2560
- ร่วมแสดงผลงานศิลปกรรมไทย-เวียดนาม ประเทศเวียดนาม
 - ร่วมแสดงผลงาน หอศิลป์ARTERY GALLERY สีส้ม กทม
 - ร่วมแสดงผลงานศิลปกรรมคณาจารย์ หอศิลป์ราชดำเนิน กทม.
 - ร่วมแสดงผลงาน งานวิจัยงบประมาณปี 60 ณ.หอศิลป์วังหน้า กทม.
- พ.ศ. 2561
- ร่วมแสดงผลงานที่ประเทศอินโดนีเซีย
 - ร่วมแสดงผลงานศิลปกรรมคณาจารย์คณะศิลปวิจิตร หอศิลป์กรุงเทพ กทม.
- พ.ศ.2562
- แสดงผลงานศิลปกรรมคณาจารย์คณะศิลปวิจิตร หอศิลป์แห่งชาติเจ้าฟ้า กทม.
 - ร่วมแสดงผลงานศิลปกรรมไทย-เวียดนาม ณ.หอศิลป์วังหน้า กทม.
 - ร่วมแสดงผลงานและ work shop ในโครงการ CLASS - Clay and Glass International Symposium 2019 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- พ.ศ.2563
- ร่วมแสดงผลงานและ work shop ใน “2020 Silpakorn ClayWorks International Contemporary Ceramics and Wood Firing Symposium” by Department of Ceramics, the Faculty of Decorative Arts of Silpakorn University พระราชวังสนามจันทร์
 - ร่วมแสดงผลงานนิทรรศการ ที่พระราชวังนารายณ์ จ.ลพบุรี
- เกียรติประวัติ**
- พ.ศ. 2547
- รางวัลชนะเลิศการแข่งขันรูปด้วยแป้นหมุน งานมหกรรมเครื่องปั้นดินเผา 4 ภาค ณ ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมเฉลิมพระเกียรติ 6 รอบพระชนมพรรษา มหาวิทยาลัยศิลปากร พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม
- พ.ศ. 2548
- รางวัลชมเชย การออกแบบผลิตภัณฑ์ OTOP DESIGNER AWARD 2005
- พ.ศ. 2549
- ได้รับทุนสนับสนุนการทำวิจัยวิทยานิพนธ์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
- พ.ศ.2552
- ผู้สอนดีเด่นประจำปี2552 คณะศิลปวิจิตร สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์
- พ.ศ. 2557
- รางวัลที่ 3 งานเซรามิค Bangkok Clay Connections